

CDA	Pagina	Vraag	Antwoord																																																							
CDA-01	6	Wat houdt de afschaffing van de opschalingskorting in?	Er is besloten om de opschalingskorting te schrappen vanaf 2026. Die werd in 2015 ingevoerd als prikkel voor gemeenten om te fuseren. Het idee van het toenmalige kabinet was dat grotere gemeenten veel schaalvoordelen hebben, dus dat een korting op het gemeentefonds gerechtvaardigd was.																																																							
CDA-02	6	De tabel neemt als startpositie het saldo na de raadsvergadering van 13 december (startsaldo kunnen wij overigens niet terugvinden) en vervolgens is er een aantal actualisaties. Die actualisaties zaten toch al in het startsaldo op 13 december 2023 verwerkt?	<p>Hieronder treft u de tabel van het financieel meerjaren perspectief als onderdeel van het MIP (Meerjaren Investeringsprogramma) dat op 13 december 2023 in uw raad is behandeld. Na 13 december 2023 zijn mutaties verwerkt zoals de effecten van de separate raads- en collegevoorstellen, de actualisatie van het gemeentefonds en de (structurele) effecten van de tussentijdse rapportages. Omdat deze zich voordeden na 13 december 2023, waren deze destijds niet meegenomen.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Bedragen * €1.000</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> <th>2027</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Saldo begroting voor vaststelling</td> <td>2.599</td> <td>7.224</td> <td>-3.816</td> <td>-4.132</td> </tr> <tr> <td>Amendement voorbereidingskrediet de Naald</td> <td>-350</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Reserve Dekking tekorten Ravijn</td> <td>-2.249</td> <td>-7.224</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vastgestelde begroting</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-3.816</td> <td>-4.132</td> </tr> <tr> <td>Inzet reserve dekking tekorten Ravijn</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>3.816</td> <td>4.132</td> </tr> <tr> <td>Algemene uitkering septembercirculaire 2023</td> <td>845</td> <td>268</td> <td>-42</td> <td>3.328</td> </tr> <tr> <td>Structureel saldo 2e voortgangsrapportage 2023</td> <td>-380</td> <td>-380</td> <td>-380</td> <td>-380</td> </tr> <tr> <td>Begrotingswijziging raadsvoorstel MIP</td> <td>48</td> <td>-1.118</td> <td>-1.720</td> <td>-2.948</td> </tr> <tr> <td>Totaal mutaties</td> <td>513</td> <td>-1.230</td> <td>1.674</td> <td>4.132</td> </tr> <tr> <td>Saldo na mutaties</td> <td>513</td> <td>-1.230</td> <td>-2.142</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Bedragen * €1.000	2024	2025	2026	2027	Saldo begroting voor vaststelling	2.599	7.224	-3.816	-4.132	Amendement voorbereidingskrediet de Naald	-350				Reserve Dekking tekorten Ravijn	-2.249	-7.224			Vastgestelde begroting	-	-	-3.816	-4.132	Inzet reserve dekking tekorten Ravijn	-	-	3.816	4.132	Algemene uitkering septembercirculaire 2023	845	268	-42	3.328	Structureel saldo 2e voortgangsrapportage 2023	-380	-380	-380	-380	Begrotingswijziging raadsvoorstel MIP	48	-1.118	-1.720	-2.948	Totaal mutaties	513	-1.230	1.674	4.132	Saldo na mutaties	513	-1.230	-2.142	-
Bedragen * €1.000	2024	2025	2026	2027																																																						
Saldo begroting voor vaststelling	2.599	7.224	-3.816	-4.132																																																						
Amendement voorbereidingskrediet de Naald	-350																																																									
Reserve Dekking tekorten Ravijn	-2.249	-7.224																																																								
Vastgestelde begroting	-	-	-3.816	-4.132																																																						
Inzet reserve dekking tekorten Ravijn	-	-	3.816	4.132																																																						
Algemene uitkering septembercirculaire 2023	845	268	-42	3.328																																																						
Structureel saldo 2e voortgangsrapportage 2023	-380	-380	-380	-380																																																						
Begrotingswijziging raadsvoorstel MIP	48	-1.118	-1.720	-2.948																																																						
Totaal mutaties	513	-1.230	1.674	4.132																																																						
Saldo na mutaties	513	-1.230	-2.142	-																																																						
CDA-03	8	Wanneer verwacht de gemeente de uitkomsten van de gesprekken tussen VNG en rijk waardoor de PM posten ingevuld kunnen worden?	Dat is nog niet duidelijk. In de septembercirculaire 2024 is het volgende opgenomen met betrekking tot de Wmo: Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 aan het gemeentefonds toegevoegd voor een aanvullende indexering voor demografie, zodat gemeenten hier rekening mee kunnen houden in hun meerjarenbegroting. Concreet betekent dit voor Westland een bedrag van € 0,4 mln oplopend naar € 1,2 mln.																																																							

CDA-04	10	De inflatiecorrectie op de OZB wordt als dekking beschouwd. In de vorige begrotingen (ook 2023) staat echter aangegeven dat de OZB blijft meestijgen met de CPI; dit is dus staand beleid. Waarom wordt dit als dekking voorstel weergegeven?	OZB, inclusief inflatiecorrectie, wordt als dekking voorstel meegenomen omdat de OZB vrij besteedbaar is.
CDA-05	12	Bedoelen we daarmee dat er meer objecten ontstaan waarop OZB kan worden geheven, omdat die worden gerealiseerd op gronden met glastuinbouwbestemming?	Bij de OZB wordt jaarlijks rekening gehouden met een meeropbrengst i.v.m. areaaluitbreiding van € 475.000 door nieuwbouw of her/verbouw. Dit bedrag is opgebouwd uit € 225.000 voor OZB woningen, € 100.000 voor OZB gebruik niet-woningen en € 150.000 voor OZB eigendom niet-woningen. Dit staat los van de aangegeven glastuinbouwbestemming.
CDA-06	12	De bedragen stijgen harder, waardoor wordt de meerdere opbrengst veroorzaakt?	De extra stijging is 4% per jaar. Dit houdt in dat in het eerste jaar 4% structureel wordt doorgetrokken en in het tweede jaar komt daar nog een keer 4% bij. Hierbij is ook rekening gehouden met stijging van het OZB-tarief op de jaarlijkse areaaluitbreidingen.
CDA-07	16	Hoe gaat dat gemeten worden; is er een nulmeting op basis waarvan het bereiken van die doelstelling bewezen gaat worden?	Er is geen nulmeting gedaan. Vanuit de beleidscyclus, zoals omschreven in de Omgevingswet, wordt er effectiever en actiever gestuurd op het realiseren van gestelde doelen en normen in Omgevingsvisie, begroting en Collegewerkprogramma. Door de grote opgaven van onder andere woningbouw (Volkshuisvesting) is een faciliterend grondbeleid niet toereikend. De gemeente moet ook een actieve en stimulerende rol spelen. De realisatie van gestelde doelen en gebiedsontwikkelingen binnen de afgegeven termijnen (en begroting) zijn hierin bepalend en meetbaar.
CDA-08	17	Onderzoek doen naar de kostendekkendheid van de leges voor omgevingsvergunningen; wat is thans het dekkingpercentage?	Het dekkingpercentage is thans 97%, na indexering wordt dit 99,4%. Toelichting vanaf pagina 183.

CDA-09	18	Ook wordt dan een aantal documenten aangepast waaronder de model anterieure overeenkomst'. Wat zijn de te verwachten meest wezenlijke wijzigingen ten opzichte van het huidige model?	De modelovereenkomst wordt in lijn gebracht met de bepalingen van de Omgevingswet. Het verhalen van kosten wordt daarbij aangepast, zodat dit aansluit op de nog vast te stellen nieuwe Nota Grondbeleid en het Omgevingsprogramma Kostenverhaal en Financiële bijdrage.
CDA-10	21	Waarom komt de compensatieregeling voor niet-glastuinbouwfuncties niet voor? Deze vraag geldt ook voor de opsomming op pagina's 35 en 56.	De compensatieregeling is geen kaderstellende nota, maar een uitvoerende verordening ten behoeve van ruimtelijke ordening. Zodoende is dit niet opgenomen in de opsomming van de kaderstellende beleidsnota.
CDA-11	26	Welke ambtelijke capaciteit is er nu of is er benodigd om de uitvoering van deze wet te waarborgen?	Het is nog onduidelijk wat de ambtelijke inzet gaat zijn. Hier wordt momenteel onderzoek naar gedaan. We kunnen wel al aangeven dat er startkosten zijn. Ook zijn er structurele kosten te verwachten. Te denken is aan kosten voor het beheer van het meldpunt en kosten voor de handhaving. Er komt via de circulaires van het Rijk wel een uitkering voor uitvoering van deze wet. Maar het is op dit moment nog niet zeker of deze dekkend zijn.
CDA-12	26	Is er inzicht in de gevolgen van de Wet betaalbare huur voor de Westlandse woningvoorraad?	Uit onderzoek blijkt dat ca. 7% van de Westlandse woningvoorraad uit particuliere huur bestaat. In de voorraad van de corporaties, ca. 24% van de totale woningvoorraad, zijn 1.500 niet-DAEB woningen. Dit zijn overwegend middeldure huurwoningen (186 punten, € 1157,90). We schatten in dat er ca. 2000 woningen in Westland een middeldure huur hebben. Het is onduidelijk hoeveel woningen rond deze prijsgrens/puntenaantal liggen en evt. een bijstelling in de huurprijs kunnen krijgen.
CDA-13	26	Wordt daarmee ook een mantelzorgbewoning bedoeld die reeds bewoond mag worden voordat de mantelzorgbehoefte aan de orde is?	Ja, dat klopt.
CDA-14	52	Is hier een startnotitie van of zijn de kaders van dit onderzoek bekend?	Nee, het onderzoek is nog niet gestart en er is ook nog geen startnotitie voor vastgesteld.

CDA-15	61	Hoe kunnen we de 2% structureel invullen in samenhang met de kostenbeheersing jeugd als we extra gaan investeren?	Door aan de voorkant in te zetten op preventie en normaliseren verwachten we dat de kosten in de 2e lijns jeugdhulp uiteindelijk dalen. We verwachten door deze inzet minder instroom in de jeugdhulp te hebben en de uitstroom uit de jeugdhulp te kunnen bevorderen. Daarnaast benutten we het momentum van nieuwe contracten in 2026 om de doelmatigheid op te voeren.
CDA-16	68	Staan hier vanuit het rijk ook middelen tegenover en zo ja, komen deze dan binnen het budget WMO te vallen?	Ja. In de DWO regio is besloten de decentralisatie al in gang te zetten, ondanks dat het Rijk het uit wil stellen naar januari 2026. Gemeente Delft is centrumgemeente en ontvangt de middelen vanuit het Rijk. Delft heeft al middelen aan Westland overgemaakt om voorbereidingen te treffen voor de decentralisatie. Uiteindelijk krijgt Westland in 2026 stapsgewijs de middelen om Beschermd Wonen te realiseren binnen gemeente Westland.
CDA-17	79	Welke financiële middelen zijn benodigd voor de zorgplicht die wij per 2026 hebben voor bibliotheken?	De wettelijke taken i.k.v. de uitbreiding van de Zorgplicht worden al door de gemeente gesubsidieerd. Vanaf 2026 worden hiervoor in de algemene uitkering extra middelen beschikbaar gesteld. Momenteel wordt uitgezocht of en in welke mate opschalen van de activiteiten noodzakelijk gaat zijn. Het Rijk heeft voor de Zorgplicht nog geen minimum normwaarden benoemd. Het college heeft voor 2025 in voorbereiding incidenteel budget beschikbaar gesteld.
CDA-18	91	Kan er een overzicht gegeven worden van de verwachte stijging in de kosten in de jaren 2025 t/m 2028 in de Wmo en jeugdhulp en de wijze waarop we de stijging willen beperken (incl. welke bedragen daarbij gemoeid zijn)?	Voor jeugd hebben we een daling van het budget van 3 miljoen euro vanaf 2026 (zoals ook uitgelegd staat op pagina 92, laatste paragraaf), het zogenoemde ravijnjaar. Daarnaast zien we dat meer kinderen en jongeren een beroep doen op jeugdhulp. Dit is een landelijke trend. Ook indexatie speelt een rol in de kostenstijging. De loonstijging in de CAO van zorgprofessionals wordt doorberekend aan gemeenten. We nemen hiervoor lokale en regionale maatregelen. Deze zijn gericht op de instroombeperking in de jeugdhulp en de uitstroombevordering uit de jeugdhulp en doelmatigheid. Door de eerste lokale maatregelen die genomen zijn op de uitstroombevordering uit de jeugdhulp, verwachten we op termijn dat de jeugdhulpkosten met 1,2 miljoen structureel gaan dalen. U wordt nader geïnformeerd over de maatregelen die we gaan nemen om de kostenstijging in de Wmo te dempen.
CDA-19	98	We gaan de informatiepositie verbeteren om exalatie te voorkomen, maar wat houdt dit aan werkzaamheden in? Graag concreter.	De wijkagenten, handhavers, jongerenwerkers, sociaal makelaars, sociaal beheerders/consulenten van de woningbouw, de Leefbaarheidskringen en het SKT weten elkaar te vinden, ze weten signalen te herkennen en waar nodig op- en af te schalen. Dit gebeurt door middel van intensieve samenwerking met de netwerkpartners, trainingen en informatiebijeenkomsten, zodat de signalen sneller worden herkend.

CDA-20	99	Het verlenen van de rechtmatige vergunning. Wat houdt dit in? Zijn er ook illegale vergunningen?	Hiermee wordt bedoeld dat vergunningen voldoen aan de geldende (rechts)regels en daarmee stand houden in eventuele bezwaar- en/of beroepprocedures. Dit doen wij onder andere doordat medewerkers onderling de conceptvergunningen met elkaar bespreken en tegenlezen. Ook worden medewerkers bijgeschoold en sjablonen periodiek herzien.
CDA-21	157	Waar zijn deze kosten ondergebracht binnen programma 11?	Het budget valt onder het product organisatie-overig in programma 11.
CDA-22	176	Waarom wordt er bij niet-woningen uitgegaan van gelijkblijvende WOZ-waarden?	Het unieke karakter van niet-woningen in Westland is niet van toepassing. Ook cijfers uit de regio bieden, gezien de grote onderlinge verschillen, weinig houvast. Omdat op dit moment de waardeontwikkeling nog niet kan worden onderbouwd, wordt uitgegaan van gelijkblijvende WOZ-waarden. Dit totdat de marktcijfers goed in beeld zijn. Voor de OZB-opbrengst heeft dit geen gevolgen, aangezien de waardeontwikkeling, die medio oktober/november bekend wordt, wordt gecompenseerd in de belastingtarieven die in december aan de raad worden voorgelegd.
CDA-23	177	Kunnen wij een onderbouwing krijgen van de inschatting dat 15% van de kosten van de straatreiniging betrekking heeft op afvalinzameling?	Uit jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt dat een gemeente een deel van kosten van straatreiniging kan toerekenen aan de afvalverzameling. Een toerekening tot 40% wordt door de Hoge Raad geaccepteerd. De gemeente Westland schat dit percentage op 15%.
CDA-24	190	Wat is de uitkomst van dit geschil? Op pagina 154 van de begroting lijkt er namelijk nog geen uitkomst, maar de schatting van de financiële schade hebben we op dit punt naar 0 gebracht.	De belastingdienst is akkoord met ons voorstel met betrekking tot de grondslagen die als basis dienen voor het berekenen van de vennootschapsbelasting. Bij de slotwijziging 2024 informeren wij u over de financiële consequenties van het compromis.
CDA-25	247	Veel onderdelen van de subsidie aan de Bibliotheek zien toe op het bereiken van specifieke zaken. Kan uiteengezet worden hoe het bedrag van 2,6 miljoen is opgebouwd?	De subsidie voor 2025 bestaat uit de volgende regelingen: Basisvaardigheden jeugd € 256.245 Basisvaardigheden volwassenen € 274.730 Leven lang ontwikkelen € 153.843 Vestigingen en collectie € 1.323.488 Bedrijfsvoering tbv activiteiten € 1.033.587 Totaal € 3.041.893. Zodoende is er meer verleend dan de eerder genoemde € 2,6 miljoen. Het plafond is, zoals te zien in de tabel, bij de kadernota met incidentele middelen verhoogd vanuit de gedachte dat dit in 2025 kan worden gedekt met extra Zorgplichtmiddelen.

CDA-26	247	Er is een verhoogd subsidieplafond voor 2025 voor de bibliotheek, Cultuurweb, Publieke mediadiensten, Vitis en JGZ. Zijn dit structurele of incidentele bedragen?	Verhoging subsidieplafond Bibliotheek is incidenteel. Verhoging plafond Cultuurweb is structureel, valt binnen begroting. De verhoging van het plafond Publieke mediadiensten is structureel tot aan de overgang van de WOS naar het landelijk bestel voor lokale publieke omroepen. De verhoging van het subsidieplafond van Vitis is incidenteel, wordt gedekt uit GALA (Rijksmiddelen), vooralsnog alleen voor 2025 en 2026 dekking. De verhoging van het plafond JGZ is structureel en wordt gedekt vanuit de begroting.
CDA-27	247	Wat is het verschil tussen definitief plafond 2025 en 'verleend 2025'? (extra context: waarom is het verleende bedrag soms lager dan het definitief plafond, zoals bij 'Activiteiten op gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdwerk', 'bevorderen aandacht techniek en technologie', 'Organisatie dodenherdenking en Koningsdag' en 'exploitatie sporthallen'?)	Bij sommige plafonds is het mogelijk om incidentele subsidies aan te vragen. Deze kunnen het hele jaar door worden aangevraagd. Dit is van tevoren niet goed in te schatten. Daarom kan een bedrag lager uitvallen.
CDA-28	247	Is er een reden dat de 'geparkeerde' subsidie voor de Sonnehoeck niet genoemd wordt bij het kader 'ontmoeten'?	Er bestaat geen geparkeerde subsidie meer. De dekking van de beoogde subsidie was afkomstig uit de Europees Sociaal Fonds (ESF-middelen). Eén van de voorwaarden was dat de subsidie in 2023 zou moeten worden verstrekt. De subsidie is niet toegekend i.v.m. het niet geslaagde, door de gemeente betaalde, mediationtraject. Zodoende kwamen de stichtingen niet in aanmerking voor subsidietoekenning.
CDA-29	267	Wat is 'Nieuw Wateringen'?	Het project betreft de reconstructie van de Oranjewijk te Wateringen. Het gaat om de volgende straten: Blauwe Akelei, Rozemarijn, Willem III straat, Irenestraat, Margrietstraat, Marijkestraat, Harry Hoekstraat, Dr Kuypersstraat, Dr Poelstraat, Dr Arienstraat, Dr Schaepmanstraat en de Hoornbloem. In deze straten wordt het riool, de verharding, het groen en een deel van de kabels en leidingen vervangen.
CDA-30	273	We zien hier de standen en we zien op pagina 177 hoeveel er wordt onttrokken aan de voorziening. Hoe wordt verder tot het saldo van 2.664 gekomen?	Naast het resultaat vanuit de kostendekkendheid, vinden er ook structurele dotaties plaats aan de voorziening voor bijvoorbeeld de btw en areaaluitbreiding. Met de inbesteding bij HVC en daaraan gekoppelde verkoop van activa in 2025, gaan wij, bij de 1e Afwijkingenrapportage 2025, u een compleet beeld schetsen van de stand van de voorziening Egalisatie Afval.
CU-SGP	Pagina	Vraag	Antwoord

CU-SGP-01	7	Waarom is het eenmalige nadeel voor Westland van € 3,5 miljoen niet verwerkt in de tabel voor 2025?	In 2025 is door het rijk een éénmalige korting van € 675 miljoen opgenomen vanwege gedeelde kosten tussen rijk en gemeenten voor een systematiek wijziging in de berekening van het accres. Deze wijziging is verwerkt in de effecten van de meicirculaire 2024 en betekent een éénmalig nadeel voor Westland in 2025 van circa € 3,5 miljoen. Omdat dit nadeel onderdeel is van de meicirculaire 2024, is deze ook hierin verwerkt (zie bladzijde 11 van het boekwerk).
CU-SGP-02	8	Waarom is in de jaren 2025-2027 een PM opgenomen, terwijl bij Jeugdzorg een tekort van € 2,2 mln. per jaar is opgenomen? Hoe zeker is dat er extra Rijksgeld komt voor WMO?	De PM post heeft betrekking de onzekerheid van de ontwikkelingen binnen de WMO de komende jaren. Voor jeugdzorg trekken we het verwachte tekort in 2024 door naar de komende jaren. Bij het opstellen van de begroting 2025 was de toezegging van de extra rijksmiddelen reeds door het rijk gedaan. Alleen was deze nog niet verwerkt in een circulaire, waardoor het niet verwerkt kon worden in de begroting. De verwachting was dat de extra middelen de verwachte kostenstijging op kon vangen. Inmiddels zijn in de september circulaire de bedragen bekend geworden.
CU-SGP-03	8	Hoe zijn de kosten/uitgaven verwerkt? Wat zijn de investeringen en wat zijn de jaarlijkse lasten?	Op bladzijde 8 treft u de effecten van nieuwe ambities aan op de exploitatie. Ontwikkeling Flora en 'kapitaallasten nieuwe investeringen' zijn eerdere raadsbesluiten die in deze begroting zijn uitgewerkt. Hierbij gaat het om de jaarlijkse kapitaallasten (exploitatie). Een uitwerking van deze investeringen vind u in de bijlage GBW-03.
CU-SGP-04	8	Wat is de toegevoegde waarde van een lokale ombudsman, terwijl Westland al is aangesloten bij de Nationale Ombudsman? Waarom wordt nu al jaarlijks € 150.000,-- in de begroting gereserveerd terwijl varianten nog in onderzoek zijn?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

CU-SGP-05	8 Er zijn dossiers die elkaar lijken te overlappen: positionering Westland, representatie, toerisme en evenementen, glastuinbouw en Westland Agenda. Wat zijn de overeenkomsten/ verschillen? De doelen van deze onderdelen lijken in grote lijnen met elkaar overeen te komen. Waarom kunnen deze niet samengevoegd worden. Dit lijkt ons efficiënter en goedkoper.	Het College kiest in de uitvoering van de voornoemde projecten ook voor zoveel mogelijk samenhang. De positionering van Westland en de projecten die daarvoor opgezet worden, raken in het geval van branding en positionering - volgens onze voorlopige invulling - ook leisure (toerisme, recreatie en sport), en glastuinbouw. Beiden zijn voor het dna van Westland relevante pijlers. Bij de Westland Agenda zien we richting het vervolg op de huidige Agenda veel meer een economische investering in innovatie voor ons. Het College hecht er dus ook aan juist transparant te zijn over welke projecten en budgetten er met de ogenschijnlijk op elkaar lijkende activiteiten gemoeid zijn.
CU-SGP-06	9 De kapitaallasten lopen op tot € 1,6 mln. in 2026 tot € 4,0 mln. in 2028. Dit wentelt het college af op de burger door de OZB fors te verhogen. a.Kunt u een berekening maken van welke burgers hiervoor de rekening betalen, ofwel wie betalen voor de investeringen van de gemeente en wat wordt de (woon)lastenstijging voor deze burgers (OZB-stijging, rekening houdend met stijging van de huizenprijzen en de gestegen energielasten)? b.Kunt u een specificatie geven van de kapitaallasten, onderscheiden in reeds gedane investeringen en nog te bepalen investeringen? Welk deel van de investeringen is echt onontkoombaar?	a. De OZB wordt in rekening gebracht bij de eigenaren van woningen en de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. De gemeentelijke woonlasten in 2025 zullen naar verwachting stijgen naar € 1.096,- (2024: € 1.057,-). Hierbij is geen rekening gehouden met de energielasten. b. Voor deze vraag verwijzen wij naar de bijlage GBW-03

CU-SGP-07	10	<p>Het college stelt voor de OZB jaarlijks met 4% te verhogen exclusief de inflatie van 2,4%. Dit gaat in tegen de ambitie van het college om de gemeentelijke lasten alleen met het inflatiepercentage te verhogen.</p> <p>a. Betekent dit dan een verhoging van 6,4% in totaal voor burgers?</p> <p>b. Waarom loopt de opbrengst van de OZB-verhoging in de tabel op van € 1,5 mln. in 2025 naar € 6,5 mln. in 2028? Graag een berekening van deze opbrengsten?</p>	<p>a. Dat is correct. De OZB stijging is 4% + 2,4% inflatiecorrectie.</p> <p>b. De extra stijging, naast de inflatiecorrectie van 2,4%, is 4% per jaar. Dit houdt in dat in 2025 de percentages structureel worden doorgetrokken tot en met 2028. Hierbij is ook rekening gehouden met stijging van het OZB-tarief op de jaarlijkse areaaluitbreidingen.</p>
CU-SGP-08	12	<p>Over de jaren 2026 en 2027 is het begrote verlies € 4,1 miljoen. Creëert u geen onmogelijk financieel probleem voor het volgende college? Wat verwacht u dat de burgers kunnen lezen in de verkiezingsprogramma's voor 2026?</p>	<p>Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.</p>
CU-SGP-09	16/22	<p>Het college schrijft: "de implementatie van de Omgevingswet is goed verlopen, de betrokken teams zijn opgeheven", maar de kosten lopen nog door tot 2028. Graag toelichting.</p>	<p>De technische exercitie die nodig was voor het implementeren van de Omgevingswet; het DSO, de procesaanpassingen, opleidingen en systeemvoorbereidingen, zijn projectmatig aangepakt. De betrokken projectteams zijn opgeheven. Het is nu aan de staande organisatie de transitie tot 2032 verder te ontwikkelen. Opgaven rondom omzetting bestemmingsplannen naar Omgevingsplan, digitalisering, regels op de kaart, programma's en governance worden komende jaren gerealiseerd. Daar zijn kosten aan verbonden.</p>
CU-SGP-10	24	<p>Hier staat dat Westland t/m 2025 500 woningen realiseert voor starters. Hoeveel zijn daarvan in deze collegeperiode tot nu toe gerealiseerd?</p>	<p>Sociale huur: in 2022 is er geen nieuwbouw gerealiseerd in de sociale huur. In 2023 zijn er 95 sociale huurwoningen opgeleverd. 75 zijn toegewezen aan starters. In 2024 zijn er 43 woningen sociale huur opgeleverd waarvan 35 zijn toegewezen aan starters (tot 1-10-2024). Als het gaat om betaalbare koop (tot 390.000, prijspeil 2024) zijn er in 2022 84 woningen gerealiseerd, waarvan 77 aan Westlandse starters gegund. In 2023 zijn dit er 80, 73 voor Westlandse starters en in 2024 (tot 1-10-2024) 65 waarvan er 62 aan Westlandse starters. Dit maakt dat in deze collegeperiode tot nu toe er 110 nieuwbouw sociale huurwoningen en meer dan 210 nieuwbouw-koopwoningen voor Westlandse starters zijn gerealiseerd.</p>

CU-SGP-11	51	Hier staat dat het zorgelijk is dat steeds meer arbeidsmigranten de Nederlandse tuinbouw lijken te vermijden. Wat gaat het college doen om deze trend te keren en betere arbeidsvoorwaarden (inclusief huisvesting) voor arbeidsmigranten te bevorderen? Dit gegeven het feit dat we arbeidsmigranten heel hard nodig hebben in de tuinbouw.	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
CU-SGP-12	81	Lichte afname van het aantal banen per 1.000 inwoners in Westland. Graag toelichting.	We zien een lichte daling van het aantal banen in 2023 ten opzichte van 2022. Dit is gebruikelijk en komt door de voortdurende veranderingen op de arbeidsmarkt die - net als in de jaren daarvoor - zowel een stijging als een daling kunnen veroorzaken. De veranderingen hebben onder andere te maken met demografische ontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen, inflatie en kostenstijgingen en sectorale veranderingen.
CU-SGP-13	96	Hier staat dat Westland een perfecte voedingsbodem is voor ondermijnende criminaliteit. Waarom worden de middelen voor de aanpak van ondermijning dan met ingang van 2024 gehalveerd ten opzichte van de werkelijke uitgaven in 2023? (van ruim € 1,4 mln. naar ruim € 0,7 mln.) (blz. 106)	Ten behoeve van de aanpak Weerbare Sierteelt Sector wordt er via een SPUK geld beschikbaar gesteld. Bij de 2e afwijkingenrapportage is dit voor 2024 verwerkt. Voor 2025 zal dit bij de 1e voortgangsrapportage volgen. Per saldo is deze verwerking neutraal, omdat dit zowel de baten als de lasten verhoogt.
CU-SGP-14	154	Kan een inschatting worden gemaakt van de gevolgen van het gesloten compromis met de belastingdienst m.b.t. de vennootschapsbelasting	De belastingdienst is akkoord met ons voorstel met betrekking tot de grondslagen die als basis dienen voor het berekenen van de vennootschapsbelasting. De consequenties van het compromis betrekken we bij de slotwijziging.
CU-SGP-15	196	Solvabiliteitsratio (positie eigen vermogen t.o.v. totaal vermogen) neemt de komende jaren af. Wat is de visie van het college hierop?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

CU-SGP-16	270	Er is een bedrag geserveerd t.b.v. huisvesting WOS in 2026. Is er meer duidelijkheid over de toekomstige huisvesting van de WOS?	We zijn in overleg met de WOS en kijken met hen naar diverse locaties.
CU-SGP-17	271	De totale reserves lopen terug terwijl het aantal inwoners toeneemt? Het is aannemelijk dat de financiële omvang van de gemeentelijke balans zal toenemen en de financiële reserves dan juist moeten groeien. Graag toelichting.	<p>We hebben twee soorten reserves: bestemmingsreserve en de algemene reserve. Bestemmingsreserves zijn bedoeld voor specifieke, vooraf gedefinieerde doelen. De onttrekking hieraan vindt plaats op het moment dat de kosten van uitvoering gemaakt worden. De algemene reserve is flexibeler en kan voor verschillende doeleinden worden gebruikt. Het dient als buffer voor onvoorziene uitgaven of eventuele incidentele tekorten. Wanneer we de weerstandsratio van de gemeente Westland voor 2025 (3,7) afzetten tegen de norm, dan is er sprake van een uitstekend weerstandsvermogen. Beide reserves hebben geen direct verband met het aantal inwoners.</p> <p>Voor wat betreft de verhouding eigen/vreemd vermogen houdt het college rekening met de signaalwaarde van de zogenoemde solvabiliteitsratio. Landelijk geldt als signaalwaarde dat de solvabiliteitsratio boven de 20% moet liggen om als gezond te worden aangemerkt; in 2028 is de solvabiliteitsratio van Westland 28,2%.</p>
CU-SGP-18	264	Het eigen vermogen daalt de komende jaren met € 36 miljoen terwijl de vaste schulden stijgen met € 100 miljoen. Graag toelichting.	<p>De toename van de vaste schuld wordt mede veroorzaakt door de investeringen in de Flora Gebiedsontwikkeling en wordt gedempt door de opbrengst uit grondverkopen. Geplande investeringen zorgen ervoor dat de eigen vermogenspositie van de gemeente de komende jaren afneemt, de schuldpositie neemt toe. Een relatief groter deel van de bezittingen wordt gefinancierd met vreemd vermogen.</p>
D66	Pagina	Vraag	Antwoord
D66-01	Algemeen	Hoe verhoudt deze begroting zich tot die van 2024? In 2024 is er 2% bezuinigd, worden de budgetten in 2025 weer hersteld?	Bij de begroting 2024-2027 zijn alle beïnvloedbare budgetten structureel met 2% afgeraamd. In 2025 wordt deze taakstelling niet gecorrigeerd/hersteld.
D66-02	Algemeen	In de inleiding staat beschreven dat men inzet op een versobering van de zorg. De uitwerking hiervan komt niet in de programmaliijnen terug. Hoe moeten we dit duiden?	Over het ombuigingsprogramma wordt u nader geïnformeerd.
D66-03	4	In deze periode zou een evaluatie van het CWP volgen, is deze reeds gedaan en gedeeld?	Een midterm-review is uitgevoerd. De raad zal deze midterm voor de begrotingsraad ontvangen.

D66-04	5	<p>Graag een overzicht van het OZB percentage voor wonen en niet-wonen van de afgelopen jaren en het beoogde percentage voor 2025 en daarna.</p>	<p>De OZB-tarieven over de jaren 2022 t/m 2024 zijn terug te vinden op de gemeentelijke website/Belastingen. Zoals in de paragraaf lokale heffingen van de begroting is vermeld, kunnen de OZB-tarieven voor 2025 en verder nog niet worden aangegeven, aangezien deze mede afhankelijk zijn van de waardeontwikkelingen. Deze zijn nog niet bekend.</p> <p>2024:</p> <p>Eigenaar woning: 0,0747% van de WOZ-waarde Eigenaar niet-woning 0,2549% Gebruiker niet-woning: 0,1920%</p> <p>2023:</p> <p>Eigenaar woning: 0,0767% Eigenaar niet-woning: 0,2495% Gebruikers niet-woning: 0,1879%</p> <p>2022:</p> <p>Eigenaar woning: 0,0861% Eigenaar niet-woning: 0,2522% Gebruikers niet-woning: 0,1899%</p>
D66-05	7	<p>Er wordt 3 miljoen bezuinigd op Jeugdhulp in 2026. Waar is deze 3 miljoen terug te vinden? En is het correct dat het college beoogt om 800.000 euro te besparen om het te verwachten tekort terug te brengen naar 2,2 miljoen euro? En hoe gaat dit geld bespaard worden?</p>	<p>Op pagina 91 in de financiële tabel voor programma 5, bij de uitgaven voor jeugdhulp wordt vanaf 2026 het budget met € 3 mln lager. Vanaf 2026 krijgt de gemeente Westland conform de huidige afspraken tussen VNG en Rijk € 3 mln minder. Deze verlaging van de inkomsten is verwerkt binnen het product jeugd. Om dit te realiseren worden lokale en regionale maatregelen getroffen om de uitstroom uit de jeugdzorg te bevorderen en de instroom te verlagen. Zo zijn recent de beleidsregels jeugd aangepast waardoor de hoogte en duur van de zorg op verschillende producten beperkt wordt. Daarnaast verwachten we nieuwe landelijke regelgeving in het kader van de landelijke hervormingsagenda. De € 2,2 mln staat los van de besparing van de € 3 mln. Het budget wordt structureel verhoogd met € 2,2 mln om de structurele kostenstijging in 2024 op te vangen. In de tabel op pagina 91 is dus voor alle jaren het budget met € 2,2 mln verhoogd. Los hiervan is vanaf 2026 het budget € 3 mln lager.</p>
D66-06	7	<p>We krijgen minder rijksbijdrage voor jeugdhulp omdat we relatief minder jeugdzorg nodig hebben in Westland. Dragen we om die reden vervolgens ook inderdaad minder af aan jeugdhulp Haaglanden?</p>	<p>Er is geen sprake van afdragen aan Haaglanden. Elke gemeente betaalt zelf de jeugdzorgkosten uit aan de zorgaanbieders. Wel is het zo dat relatief gesproken Westland minder kwijt is aan jeugdzorg dan gemeenten van vergelijkbare omvang. We krijgen relatief minder voor jeugdzorg van rijk, dit vertaalt zich in relatief lagere jeugdzorg uitgaven.</p>

D66-07	8	Is het correct dat dit de eerste begroting is waar Flora 'kosten' meegenomen zijn? Het Flora plan is toch al veel eerder vastgesteld?	Nee. Dit wordt wel de eerste begroting waarin de grondexploitatie en kapitaallasten voor investeringen zijn opgenomen.
D66-08	8	Men gaat uit van een inkomensafhankelijke bijdrage voor wmo jeugdhulp en een aanvullende rijksbijdrage. Die plannen liggen er al jaren, maar zijn tot op heden niet naar de kamer gestuurd en dus nog hoogst onzeker. Hoe dekt men mogelijke tegenvallers?	De inkomensafhankelijke bijdrage (het afschaffen van het abonnementstarief) betreft alleen Wmo, voor jeugdhulp is hier vooralsnog geen sprake van. Voor het afschaffen van het abonnementstarief zijn gemeenten reeds gekort door het rijk. Dit dient gedekt te worden door hogere eigen bijdragen. Het klopt dat de onzekerheid in het sociaal domein voor Wmo en jeugdzorg vanaf 2026 hoog is. Open einde regelingen zijn sowieso al lastiger te budgetteren. En daar komt bij dat de wet om abonnementstarief af te schaffen nog niet bij de 2e kamer ligt. Er nog geen concrete plannen zijn vanuit het Rijk met betrekking tot jeugdzorg en er nog geen afspraak ligt tussen Rijk en VNG voor de hoogte van het jeugdzorg budget voor 2026 en verder. Tot slot speelt er nog de discussie om een deel van de Wmo en jeugduitgaven niet meer via de algemene uitkering te bekostigen maar een aparte uitkering er van maken. In de begroting is verwerkt wat we nu weten. Wanneer er nieuwe inzichten ontstaan, worden deze gedeeld met de raad en verwerkt in de begroting. Eventuele tegenvallers worden via de reguliere PenC cyclus verwerkt.
D66-09	9	Welk bedrag gaat er in totaal naar 'branding en positionering', zoals door de aangenomen kadernota aangegeven? En wat gaat ermee gebeuren?	Deze informatie ontvangt u separaat.
D66-10	9	Kapitaallasten nieuwe investeringen, is het mogelijk om (bedragen boven de 50.000) aan te geven welke investeringen dit in specifiek zijn?	Hiervan is op pagina 269 en 270 van het boekwerk begroting een specificatie te vinden.

D66-11		<p>9 Positionering Westland en glastuinbouw. Waaruit blijkt dat de investeringen van de afgelopen jaren al laten zien dat we op de goede weg zijn? Wat leveren de delegaties op? Wat is de ROI?</p>	<p>In het strategisch kader internationalisering 2021-2025 beschrijven we onze doelen. Eén daarvan is onze positionering op internationaal vlak. We willen wereldwijd bijdragen aan voedselzekerheid. Sommige delegaties zoeken direct investeringen uit Westland of bieden juist kansen voor winst over de grens in het betreffende regio/land. Een treffend voorbeeld van een lang lopende samenwerking is het partnerschap met Kochi in Japan. Een recent bezoek aan hen liet zien hoezeer zij de samenwerking waardeerden en waar het tot nu toe tot geleid heeft: productieverhoging, toegenomen waarde van bedrijven en een toename van Japanse interesse in Westland.</p> <p>Onze positionering gaat verder dan alleen internationaal. We willen juist dichtbij, zoals onder onze inwoners, Tweede Kamerleden, hoogheemraden en andere economische sectoren onze meerwaarde laten zien. We hebben daar meerdere resultaten van gezien. Zo werd glastuinbouw bijvoorbeeld meer dan ooit genoemd in landelijke verkiezingsprogramma's, zien we een positieve trend in het online sentiment en dus ook een toename van internationale delegaties. Deze voorbeelden laten gelijk ook de breedte zien van waar onze positionering tot resultaat leidt.</p>
D66-12		<p>9 Wat is de bijdrage van de private sector aan de plannen voor representatie en positionering Westland/glastuinbouw?</p>	<p>Hierover hebben wij geen data beschikbaar maar we doen onze positionering niet alleen. Zoals wij investeren in de zichtbaarheid, reputatie en imago van Westland door bijvoorbeeld middelen voor branding of representatie doet een bedrijf dat door de aankleding te verbeteren, zorg te hebben voor een betere arbeidsmobiliteit in zijn/haar bedrijf, de vergroening of juist investering en verduurzaming, etc. Dit versterkt elkaar.</p>
D66-13		<p>9 Vanuit elke windstreek komen inmiddels (steeds meer) delegaties naar Westland. Meten we ook de business die de glassector uit de verschillende regio's in de wereld binnenhaalt? M.a.w., weten we als gemeente of meer delegaties zich ook uiteindelijk in meer internationale business vertaalt?</p>	<p>De relatie tussen onze inspanningen en de toename van internationale business is niet direct te leggen. We monitoren wel regelmatig de ontwikkelingen in de internationale markt t.a.v. glastuinbouw.</p>
D66-14		<p>10 Kan al wat meer en eerder duidelijkheid gegeven worden over de OZB verhoging dan bij de slotwijziging van 2024?</p>	<p>Nee, alhoewel in de tweede afwijkingenrapportage een aantal structurele tegenvallers te zien is die relevant zijn voor de hoogte van de OZB.</p>
D66-15		<p>10 Als je de incidentele posten meeneemt, is de begroting toch niet meerjarig sluitend?</p>	<p>Een structureel sluitende begroting houdt in dat de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Incidentele lasten kunnen incidenteel gedekt worden door bijvoorbeeld inzet van een reserve of jaarrekeningresultaat.</p>

D66-16	10	Verhoging subsidieplafond monumenten: wordt dit plafond ook jaarlijks geïndexeerd?	In het door uw raad in december 2023 vastgestelde subsidiebeleid Westland en de Algemene Subsidieverordening Westland 2024 is opgenomen dat de subsidieplafonds in principe worden geïndexeerd. Dit is in het subsidiebeleid opgenomen.
D66-17	11	Op p.11 is de Regelanalist incidenteel, maar op p.17 gaan we deze structureel borgen. Welke van de twee is correct?	De nieuw gevormde functie binnen de Omgevingswet van Regelanalist, is momenteel voor twee jaar incidenteel gedekt uit de reserves Omgevingswet. Dit moet structureel vorm krijgen. Voor de omzetting van beleid- en juridische regels naar begrijpbare regels en digitalisering, is deze functie een vereiste binnen de Omgevingswet. Indien het niet lukt om binnen de bestaande formatie dit op te vangen, volgt hier een voorstel voor in de kadernota.
D66-18	20	Zijn hiervoor ook KPI-metingen ingericht? Zo ja, kunnen de definities van die KPI's en de metingen toegevoegd of gedeeld worden?	Binnen de Omgevingswet/VTH vindt toetsing plaats op basis van wettelijke en lokale (beleids-)regels. In de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2022-2025 (corsanummer 21-0332369) staat beschreven welke langetermijndoelen we nastreven en in het Uitvoeringsprogramma 2024 hoe we dit operationeel waarmaken. Prestaties en cijfers binnen het VTH domein worden jaarlijks ter informatie aangeboden aan de Raad en Provincie. Met het inrichten van de Beleidscyclus kunnen we medio 2025/2026 ook de effectiviteit van beleid normeren, meten, beoordelen en bijstellen.
D66-19	24	Wat is de planning voor de oplevering van het woningbouwprogramma voor 2025? Graag uitgesplitst per categorie.	Prognose is 1.000 woningen, maar ervaring leert dat in de praktijk niet alle projecten in het beoogde tempo gerealiseerd worden. Dit door procedurele vertraging. Hiervan is 50% van de woningen sociaal betaalbaar en 50% is duur.
D66-20	24	De 500 woningen voor starters, hoeveel zijn er tot dusver gerealiseerd en wat staat er nog op de planning?	Sociale huur: in 2022 is er geen nieuwbouw gerealiseerd in de sociale huur. In 2023 zijn er 95 sociale huurwoningen opgeleverd en 75 zijn toegewezen aan starters. In 2024 zijn er 43 woningen sociale huur opgeleverd, waarvan 35 zijn toegewezen aan starters (tot 1-10-2024). Als het gaat om betaalbare koop (tot 390.000) zijn er in 2022 84 woningen gerealiseerd, waarvan 77 aan Westlandse starters gegund. In 2023 zijn dit er 80, waarvan 73 voor Westlandse starters en in 2024 (tot 1-10-2024) 65 waarvan er 62 gegund zijn aan Westlandse starters. Dit maakt dat in deze collegeperiode tot nu toe 110 nieuwbouw sociale huurwoningen en meer dan 210 nieuwbouw-koopwoningen voor Westlandse starters zijn gerealiseerd.
D66-21	24	Het monitoren van de woningvoorraad, kan een dergelijke monitor gedeeld worden met de commissie Wonen?	Ja.
D66-22	24	Er wordt gesproken over kwetsbare doelgroepen. Welke doelgroepen zijn dit?	Dit is een breed begrip. Dit gaat over de doelgroepen zoals mensen met een GGZ-achtergrond, een GZ-achtergrond, of mensen die uitstromen uit een Wlz-voorziening of een beschermd wonen-voorziening.

D66-23	24	Er wordt gesproken over meer geclusterd woonvormen. Wordt hier groepswoon mee bedoeld? Welke initiatieven spelen er en wat is de stand van zaken hiervan?	<p>Geclusterde woonvormen zijn woningen die voldoen aan de definitie voor nultredenwoningen in een geclusterde woonvorm. Geclusterd betekent dat deze woonvormen ingericht zijn op het bevorderen van sociaal contact en gemeenschapsgevoel, waardoor eenzaamheid wordt tegengegaan en samenredzaamheid wordt bevorderd. Er moet daarom een ontmoetingsruimte in pandig aanwezig zijn of op loopafstand voor ouderen. Die ruimte moet gericht zijn op ontmoeting van bewoners en eventueel buurtbewoners en op een open en transparante basis te gebruiken zijn. Voorbeelden van geclusterde woonvormen kunnen onder andere zijn: groepswoon, hofjeswoningen en aanleunwoningen.</p> <p>Op dit moment verkennen we op kernniveau binnen verschillende plannen het concept geclusterde woonvormen. Dit doen we onder andere binnen de gebiedsontwikkelingsprojecten: de Naaldhorst, tweede Berkenflat en Wateringen-Noord.</p>
D66-24	25	Woningbouwcorporaties worden gestimuleerd om sociale huurwoningen te bouwen. Wat hebben zij op hun beurt nodig van de gemeente?	We dragen de verantwoordelijkheid voor het doorlopen van soepele procedures rond omgevingsvergunningen, het maken van afspraken in anterieure overeenkomsten en ruimtelijke procedures (bijvoorbeeld ivm afwijkingen van het omgevingsplan).
D66-25	25	Met de bouw van meer betaalbare woningen koop- en huurwoningen stimuleren we de doorstroming" Welke doorstroming wordt hier bedoeld? (betaalbare woningen lijken meer voor starters bedoeld, maar die groep zorgt niet voor doorstroming, dus de vraag is hoe we dit moeten lezen)	Betaalbare woningen zijn woningen met een koopprijs tot € 390,000. Dit zijn niet enkel woningen die bereikbaar zijn voor starters. De doelgroep voor deze woningen komt ook uit de (sociale)huur en levert dus ook een doorstroming op.
D66-26	26	Gemeente is verantwoordelijk voor beschermd wonen; wie vallen er onder deze doelgroep?	Beschermd wonen is bedoeld voor volwassenen met complexe psychische of psychosociale problemen die tijdelijk of langdurig niet zelfstandig kunnen wonen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen, verslavingen, verstandelijke beperkingen of een combinatie van voorgenoemde factoren.
D66-27	38	Verkeersveiligheid moet ook subjectief verbeteren. Wordt er in 2025 weer een meting gedaan? En hoe?	Wij doen jaarlijks een ongevalsanalyse en voeren elke 4 jaar een meting uit van de subjectieve verkeersveiligheid. In 2024 hebben we voor het eerst een enquête over subjectieve verkeersveiligheid onder inwoners gehouden.

D66-28	40	Hoe wordt er rekening gehouden met toekomstige technologische ontwikkelingen, zoals elektrisch en autonoom vervoer, in de huidige infrastructuurplannen	Vanuit de verschillende beleidsterreinen volgen we de trends en ontwikkelingen op de voet. Waar nodig en relevant verwerken wij deze in nieuw beleid.
D66-29	41	Bij grote projecten zoals nieuwe wegen, hoe betrekken we inwoners hierbij? Kunnen zij meedenken of feedback geven? Hoe wordt omgegaan met de feedback van inwoners en welke impact kan deze hebben op het uiteindelijke ontwerp van infrastructuurprojecten?	Bij projecten vindt altijd een vorm van participatie plaats. Meestal worden plannen gepresenteerd op bewonersavonden en kunnen inwoners op deze plannen reageren. Feedback van inwoners wordt afgewogen tegen de inrichtingseisen en het algemeen belang. Daarnaast wordt het getoetst op haalbaarheid en wenselijkheid. Dit kan leiden tot kleine of grote aanpassingen in het ontwerp. We zijn ook na de uitvoering beschikbaar voor ideeën, kritiek of andere gesprekken met bewoners.
D66-30	46	Wat is de aanleiding om een kantorenvisie te schrijven?	De huidige kantorenvisie is gedateerd. De actuele marktdynamiek is aanleiding voor actualisatie.
D66-31	49	Er wordt gesproken over de doorgaande onderwijslijn. Wat is de onderwijslijn die er uiteindelijk moet gaan komen met HBO en WO? Zijn hier nog ontwikkelingen richting de toekomst? Of blijft dit de samenwerking met LDE?	Vooropgesteld dat unieke aan de Flora Campus Westland is dat het alle niveaus bestrijkt; dus ook PrO en MBO, is inderdaad ook het HBO onderdeel van de doorlopende leerlijn. Aangaande WO geldt, dat het College investeert in de relatie met de TU Delft en de WUR. Niet alleen de vestiging van onderdelen van deze universiteiten, maar ook de samenwerking in de vorm van leerlijnen helpen de Flora Campus Westland vooruit. De bestaande samenwerking met LDE is er daar één van. Omdat we op de Flora Campus Westland een thuis willen bieden aan alle niveaus mét goede begeleiding horen daar ook passende leerlijnen bij. We verwachten dat leerlijnen passend zijn bij de behoefte aan onderzoek en de arbeidsmarkt. We werken samen om leerlijnen op elkaar te laten aansluiten. Dat gaat breder dan LDE, maar is ook aan de Campus-community zelf om te gaan ontwikkelen. Het HBO, bijvoorbeeld de Haagse Hogeschool en InHolland, maken daar wat ons betreft onderdeel van uit.
D66-32	50	Hoe staat het met het verwerven van de laatste gronden voor Flora?	De gesprekken met Royal FloraHolland zijn in een vergevorderd stadium.

D66-33	55	Westland loopt heel ver achter op het gemiddelde van NL bij hernieuwbare energie, terwijl er volop initiatieven zijn. Kan er wat meer achtergrond bij deze indicator gegeven worden, zodat inzichtelijk wordt waarom dit zo is?	De grafiek met hernieuwbare energie is een verplichte BBV indicator uit de klimaatmonitor. Westland heeft minder duurzame elektriciteitsbronnen dan landelijk. Echter, wij lopen voorop op hernieuwbare warmtebronnen. Landelijk wordt het aandeel hernieuwbare warmte nog niet gemonitord in de klimaatmonitor. We willen onderzoeken of we dat zelf kunnen ontsluiten en opnemen in de monitoring van de Westlandse Energie Opgave.
D66-34	75	op inburgering wordt €75.000,- bezuinigd. Waar dit in zit is echter niet toegelicht omdat het minder dan €100.000,- verschil is. Echter is het op het totale budget wel 12%. Kan dit daarom wel nog toegelicht worden?	Via de septembercirculaire 2022 heeft de gemeente voor de jaren 2022, 2023 en 2024, i.v.m. een hogere instroom van inburgeraars, incidenteel extra middelen ontvangen. Daardoor is het beschikbare budget voor het jaar 2025 lager dan het budget voor het jaar 2024.
D66-35	108	Er wordt geïnvesteerd in sportfaciliteiten. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de nieuwe sportaccommodaties toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief inwoners met een beperking of lagere inkomens? Worden er specifieke toegankelijkheidsnormen zoals het ITS-keurmerk toegepast?	Sportaccommodaties in eigendom van de gemeenten of sportverenigingen dienen te voldoen aan het Bouwbesluit. In het Bouwbesluit zijn o.a. eisen opgenomen voor wat betreft de toegankelijkheid van mensen met een beperking. Het meeste sportvastgoed is in Westland in eigendom bij sportverenigingen. Sportverenigingen worden bij investeringen voor mensen met een beperking ondersteund met een investeringssubsidie van 75% voor wat betreft basisvoorzieningen. Basisvoorzieningen voor mensen zonder beperking komen in aanmerking voor een investeringssubsidie van 25%. Voor ouders met kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar met een inkomen tot 120% van het minimumloon is het Kindpakket beschikbaar. Het Kindpakket kan benut worden om deel te nemen aan sportieve activiteiten bij onder andere sportverenigingen en zwembaden.

D66-36	108	We investeren veel in nieuwe sportparken. Hoe wordt het effect van deze investeringen op de gezondheid van inwoners gemeten? Zijn er concrete doelen voor de toename van sportparticipatie?	Vanuit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat sporten goed is voor zowel de fysieke als de mentale gezondheid. Dit leidt tot lagere zorgkosten. Wij willen daarom zoveel mogelijk Westlanders laten sporten en bewegen. Het Kennis en Informatie Systeem Sport (KISS) van NOC*NSF levert kengetallen met betrekking tot het lidmaatschap van sportbonden. Jaarlijks vragen wij bij NOC*NSF deze sportdeelnamecijfers van het Westland op. Uit deze cijfers blijkt dat in 2023 28,6% van de Westlanders lid was een sportvereniging. Daarmee scoort Westland aanmerkelijk hoger dan Zuid-Holland (21,9%) en Nederland (24,2%). De Westlandse data zijn beschikbaar per dorp, leeftijdscategorie en geslacht. Concreet doel binnen het Sportakkoord Westland is een toename van de sportdeelname voor mensen met een beperking en senioren. Bij de Westlandse sportparken wordt een optimale bezettingsgraad nagestreefd waarbij er voor nu en in de toekomst voldoende capaciteit is voor Westlanders om te sporten.
D66-37	110	Op pagina 110 van de begroting staat dat het college de cultuurparticipatie wil verhogen door de inzet van Westland Cultuurweb en WNT Web. Hoe wordt de ambitie om cultuurparticipatie te verhogen financieel ondersteund in de huidige begroting?	Cultuurweb heeft voor de combinatiefunctionarissen (cultuurmakelaars) vanuit de Brede SPUK extra middelen ter beschikking gekregen om de cultuurparticipatie te bevorderen. Ook is het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) verlengd. WNT Web is een systeempartner geworden.
D66-38	112	Kan het college uitleggen wat precies wordt bedoeld met de 'sluitende aanpak' voor jongeren in een kwetsbare positie en toelichten hoe de sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie verder vorm krijgt in de komende jaren?	De sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie is een totaalinzet vanuit de consulenten "Jongeren in Kwetsbare Positie" en de lifecoach. Het gaat om schoolverlaters vanuit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, MBO1 en zonder startkwalificatie en jongeren die op een andere manier bijv. via het wijkteam, KCC of de hulpverlening bij de gemeente in beeld komen en ondersteuning nodig hebben. De consulenten schakelen, afhankelijk van de problematiek continu met de collega's van de verschillende teams in het sociaal domein: het wijkteam, het onderwijs, de zorg, welzijnsorganisatie en Patijnenburg. Zij zijn gedurende trajecten het aanspreekpunt voor de jongere en zijn/haar omgeving en monitoren of alles gaat zoals is afgesproken. De aanpak wordt continu geëvalueerd. Daarin wordt gekeken naar hoeveel jongeren worden geholpen, Wat is het resultaat, ontbreekt er nog iets, klopt de aanpak nog met de wettelijke kaders en op basis hiervan wordt de aanpak doorontwikkeld.

D66-39	114	In de begroting wordt gesproken over het verbeteren van de onderwijshuisvesting. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat de capaciteit van deze nieuwe gebouwen aansluit op de verwachte bevolkingsgroei in Westland? Worden er in de begroting flexibiliteitsreserves aangehouden voor mogelijke overschrijdingen van deze groei?	De Integraal Huisvestingsplannen schrijven welke ontwikkelingen we binnen de gemeente kunnen verwachten. Deze zijn nader uitgewerkt in een vierjarig uitvoeringsplan. Vervolgens wordt er aan de hand van businesscases per kern bepaald wat de te verwachte ontwikkelingen zijn. Aan de hand daarvan maken we een capaciteitsplanning en leerlingprognoses. Ook de nieuwbouwplannen in de verschillende kernen maken daar nadrukkelijk deel van uit. Op dit moment worden er geen flexibiliteitsreserves aangehouden voor overschrijding van groei prognoses.
D66-40	114	Het college geeft in de Programmabegroting 2025-2028 aan dat de ambities voor cultuur en onderwijs worden gebundeld om te voorzien in toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen. Kan het college verduidelijken wat precies wordt bedoeld met de bundeling van ambities voor cultuur en onderwijs in de begroting en concrete voorbeelden geven van hoe deze bundeling in de praktijk vorm krijgt?	De bundeling van cultuur en onderwijs is ondermeer vertaald in projecten zoals De Expeditie in Poeldijk. Hier worden basisonderwijs, voortgezet onderwijs en kinderdagopvang gecombineerd met de bibliotheek en een cultuurzaal voor onder andere muziekverenigingen. Daarmee ontstaat een waardevolle multifunctionele accommodatie voor Poeldijk. Een ander voorbeeld is het huisvestingsproject voor basisschool De Hoogvlieger in Naaldwijk. Daar is sprake van integratie en samenwerking met de Theaterloods, waarbij ook theaterlessen deel van het onderwijs uit gaan maken.
D66-41	116	Absoluut verzuim laat een plotselinge zeer grote toename zien in 2022 en 2023. Kan er wat meer achtergrond bij deze indicator worden gegeven, zodat inzichtelijk wordt waarom dit zo is?	<p>Het grootste deel van de stijging wordt verklaard door een systeemwijziging bij DUO in schooljaar 2021-2022. Hierdoor zijn inschrijvingen bij scholen na de zomervakantie later in het registratiesysteem binnengekomen. Datum van inschrijving en datum van uitschrijving sluiten dan dus niet op elkaar aan en er ontstaat cijfermatig 'absoluut verzuim'. Dit 'absoluut verzuim' is begin september opgelost als de schoolinschrijving binnenkomt, voordat een leerplichtambtenaar in actie hoeft te komen.</p> <p>Bovendien zijn er in 2022-2023 ook Oekraïense kinderen die kiezen voor de (uitgebreide) mogelijkheden voor thuisonderwijs vanuit Oekraïense scholen. Dit met het oog op terugkeer. Deze kinderen staan wel ingeschreven in de gemeente Westland, maar hebben geen Nederlandse schoolinschrijving. Zij vallen door de registratiewijze onder 'absoluut verzuim'.</p>

D66-42	119	Er wordt jaarlijks ongeveer 10 miljoen geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Kan dit bedrag uitgesplitst worden? Welke deel is kapitaallasten en welk deel is een jaarlijkse feitelijke investering? Graag ook het jaarlijkse budget van de afgelopen 5 jaren dat concreet in huisvesting werd geïnvesteerd.	In de tabel op pagina 119 staan de begrote exploitatie baten en lasten, niet de verwachte investeringen. Voor onderwijshuisvesting wordt jaarlijks circa 10 miljoen begroot. Voor ongeveer 80% betreft dit kapitaallasten (rente en afschrijvingen) van de investeringen in onderwijshuisvesting. De investeringen die lopen en in de toekomst worden verwacht kan de raad raadplegen in het Meerjareninvesteringsplan (MIP). Sinds december 2023 onderverdeeld in het Lopende Investeringsplan (LIP) en Pré-investeringsplan (PIP) (zie pag 266 en verder). De investeringen in onderwijshuisvesting waren in 2022 ca. 1,3 mln euro, in 2023 circa 9,3 mln euro en tot heden in 2024 ca. € 16,5 mln euro. Inz. de afgelopen 5 jaar, verwijzen we naar de voorgaande jaarrekeningen.
D66-43	154/190	Kan worden aangegeven hoe het compromis/de overeenstemming met de Belastingdienst m.b.t. de aanslag vennootschapsbelasting 2016 luidt?	De belastingdienst is akkoord met ons voorstel met betrekking tot de grondslagen die als basis dienen voor het berekenen van de vennootschapsbelasting. Bij de slotwijziging 2024 informeren wij u over de financiële consequenties van het compromis.
D66-44	165	Welke (concrete) aandacht wordt de komende jaren aan business continuïteit gegeven?	Momenteel wordt gemeente breed geïnventariseerd welke processen ondersteund door applicaties we allemaal uitvoeren en in belangrijkheid geclassificeerd voor business continuïteitsmanagement (BCM). Deze classificatie leidt tot voorstel om sommige risico's te accepteren en/of om risicobeperkende maatregelen voor te stellen voor de niet te accepteren risico's. Dit wordt opgenomen in een Bedrijfsrisico-analyse en een Bedrijfscontinuïteitsplan. Daarbij vindt er een inventarisatie van al bestaande en/of genomen continuïteitsmaatregelen. Waar nog aanvullende mitigerende maatregelen nodig zijn zullen die resulteren in opdrachten/projecten voor de planning 2025. Naast deze actie vindt er een risicoanalyse plaats hoeverre nu we al BCM gereed zijn.
D66-45	165	Implementatie NIS2. Waarom niet alvast een stelpost hiervoor opgenomen?	Momenteel onderzoekt een bureau de impact van NIS-2. U wordt daar binnenkort over geïnformeerd. Indien duidelijkheid bestaat over de hoogte van de kosten, wordt dit meegenomen in de begrotingsvoorbereiding. Naar verwachting is dit in de kadernota 2026.
D66-46	171	Hier wordt gesproken over een stapsgewijze verhoging van de OZB met 4%. Moet dat niet een jaarlijkse verhoging met 4% zijn?	Er wordt voorgesteld om de OZB-tarieven jaarlijks te verhogen met 4%, naast de inflatiecorrectie van 2,4%. De noodzaak van de 4% OZB-verhoging wordt jaarlijks gezien.
D66-47	177	De geraamde lasten afval zijn gestegen met € 251.000. Is die stijging structureel?	Ja, deze stijging is miv 2025 structureel doorgevoerd.

D66-48	202	Wanneer kan de raad een overzicht krijgen van de stand van zaken bij de uitvoering van het actieplan Groen is Goud, en wat er is gerealiseerd m.b.t. de 5 genoemde actiepunten?	In 2024 zijn binnen het actieprogramma Groen = Goud vijf educatieprojecten met scholen afgerond, drie schoolpleinen zijn vergroend, er werden twee Tiny Forrests gerealiseerd en de voorbereidingen zijn gestart voor onder andere de projecten Vergroenen Maasdijk, Voedselbos De Lier, vergroenen Amaryllispad Wateringen, Vergroenen deel van het centrum Wateringen, het plaatsen van bijenhôtels en vogelnestkasten en de pilot voor wijkaanpak zinloze verharding. Deze projecten lopen door in 2025. In het 1e kwartaal 2025 wordt de commissie Ruimte verder inhoudelijk op de hoogte gebracht.
D66-49	261	Hier staat dat er een voorbereidingskrediet van € 500.000 nodig is voor de planvorming Verdilaan. Moet dat niet € 400.000 zijn?	Het voorbereidingskrediet van € 500.000 is correct.
D66-50	178/273	Egalisatie Afval is ultimo 2025 2,7 mln. Na de onttrekking wordt dit 0,8 mln. Waarom is dit niet in de cijfers op blz. 273 verwerkt?	Naast het resultaat vanuit de kostendekkendheid vinden er ook structurele dotaties plaats aan de voorziening voor bijvoorbeeld de btw en areaaluitbreiding. Met de investering bij HVC en daaraan gekoppelde verkoop van activa in 2025, zullen wij, naar verwachting, bij de 1e Afwijkingenrapportage 2025 u een compleet beeld schetsen van de stand van de voorziening Egalisatie Afval.
GemeenteBelang Westland	Pagina	Vraag	Antwoord
GBW-01	6	De provincie heeft weliswaar geen begrotingscirculaire uitgebracht, maar heeft wel in een schrijven van 6.9.2024 gereageerd op de Kadernota Westland 2024. Wat zijn voor u en ons de (nieuwe) aandachtspunten die de provincie in dit tussenbericht financieel toezicht heeft benoemd?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
GBW-02	7	Het nadeel in 2025 van € 3,5 mln op de uitkering gemeentefonds zien wij niet terug in de exploitatie en ook niet in het tabelletje Incidentele posten op pagina 11. Is dit bedrag niet geïndexeerd? Hoe is de dekking van dit nadeel in de begroting verwerkt?	In 2025 is door het rijk een éénmalige korting van € 675 miljoen opgenomen vanwege gedeelde kosten tussen rijk en gemeenten voor een systematiek wijziging in de berekening van het accres. Deze wijziging is verwerkt in de effecten van de meicirculaire 2024 en betekent een éénmalig nadeel voor Westland in 2025 van circa € 3,5 miljoen. Omdat dit nadeel onderdeel is van de meicirculaire 2024, is deze ook hierin verwerkt (zie bladzijde 11 van het boekwerk).

GBW-03	8 & 11	Graag een specificatie van 'nieuwe' kapitaallasten naar vervangingsinvesteringen of werkelijk nieuwe investeringen.	Zie bijlage GBW-03.
GBW-04	8	<p>Maakt de gemeente Westland gebruik van het door VNG ontwikkelde WMO-voorspelmodel?</p> <p>Welke concrete kostenbeheersingsmaatregelen worden hier bedoeld? Alleen die 'landelijk' worden genomen? Of overweegt het college ook eigen maatregelen?</p> <p>In de laatste alinea staat dat nog niet bekend is hoe het uitpakt voor WL. Er wordt een post PM opgenomen. Echter, vanaf 2028 is wel een aanvullende kostenpost van €400k opgenomen. Hoe kan dat?</p>	<p>*Ja, we maken gebruik van het Wmo voorspelmodel. Daarnaast maken we ook gebruik van de data uit interne dashboards om zo een compleet mogelijk beeld krijgen.</p> <p>* Tijdens de klankbordgroep Sociaal Domein, onderdeel financiën, op 11 september jl. zijn er mogelijke ombuigingsmaatregelen gepresenteerd. We informeren u voor het einde van dit jaar of aan het begin van het nieuwe jaar over de maatregelen die we uiteindelijk gaan uitvoeren om tot een kostendependend effect binnen de Wmo te komen.</p> <p>* Er zijn geen landelijke ombuigingsmaatregelen. De enige wijziging die het Rijk voorstelt is de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Hoewel dit leidt tot minder instroom en dus minder kosten, houdt het Rijk daar al rekening mee en krijgen gemeenten minder toegekend voor uitvoering van wettelijke taken.</p> <p>* Er is overeengekomen met de VNG dat een toekomstig, nog te specificeren segment van de Wmo niet meer gefinancierd zal worden via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, maar door middel van een aparte financieringswijze. Afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor de financieringsmethode, zal er een geschikte geobjectiveerde indexatie worden onderzocht die zowel kostenontwikkelingen als demografische veranderingen/vergrijzing in acht neemt. Dit maakt een inschatting voor komende jaren onzeker. Echter, we schatten in dat door de vergrijzing we vanaf 2028 hogere kosten maken als gevolg van een sterke stijging van het aantal aanvragen.</p>
GBW-05	9	<p>In het collegewerkprogramma is de constatering dat "(...)we we veel meer investeringen begroten dan we kunnen waarmaken".</p> <p>Waarom is in die context niet meer spreiding aangebracht in het investeringsprogramma voor de jaren 2025-2028. In 2025 bedraagt het investeringsvolume bijvoorbeeld € 84,3 mln. En in 2028 'slechts' € 12,6 mln.</p>	<p>Bij de kadernota 2025 vindt de actualisatie van het MIP plaats waarbij fasering en spreiding van investeringen meer aandacht krijgen. In december 2023 zijn de eerste stappen gezet voor een meer realistisch Meerjaren Investeringsplan (MIP). In deze begroting is dit plan nog leidend, aangevuld met een aantal nieuwe investeringen zoals weergegeven in de tabel bij het onderdeel 'Investeringsplan' van de begroting. We zijn voornemens de reeds gestarte verbetering voort te zetten.</p>

GBW-06	9 & 11	<p>Kunt u aangeven waar de scheidslijn ligt tussen de volgende economische activiteiten; - representatie, - positionering Westland, - Toerisme en evenementen, - Westland Agenda? Dit is allemaal verbonden met elkaar en maakt samenhang toch lastiger te organiseren? Waarom zijn dit incidentele posten en soms wel structureel?</p> <p>Op pagina 44 meldt u dat u een netwerk gaat starten met tuinbouwgemeenten? Onder welke van de 4 economische activiteiten kunnen wij dit plaatsen?</p>	<p>Zie antwoord CU-SGP-05. Verder is de structurele of incidentele invulling afhankelijk van beschikbaar budget in de begroting of kiest het College ervoor om met een incidentele investering structureel effect te realiseren. Het wereldnetwerk tuinbouwgemeenten (of regio's) valt onder de ambities in het strategisch kader internationalisering, past bij de doorontwikkeling die we als overheid in glastuinbouwcluster maken en dient met name onze positionering, terwijl ook representatie hierbij een belangrijke kapstok is.</p>
GBW-07	10	<p>Waarom duurt het onderzoek naar de Ombudsman zo lang?</p>	<p>Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.</p>
GBW-08	10	<p>Hoe weet uw College hoe de inflatie over 2026 en verder is? U gaat uit van 2,4%. Wat weet u dat wij niet weten? Als de inflatie lager is, zou dat dan in de toekomst een tegenvaller zijn en moet uw College dan op zoek naar andere dekking? Vindt uw College een stijging van 30% van de ozb uit te leggen aan onze inwoners?</p>	<p>Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.</p>
GBW-09	11	<p>Wat is de taskforce kaderrichtlijn water en waarom staat hier incidenteel €250 k voor opgenomen?</p>	<p>De Taskforce Waterkwaliteit heeft als doel het realiseren van een doorbraak in de verbetering van de waterkwaliteit over de periode 2023-2027. Om dit te behalen is het besluit genomen om over een periode van vier jaar extra middelen in de vorm van € 250.000 per jaar beschikbaar te stellen. Hiermee wordt extra inzet gefinancierd om de waterkwaliteit te verbeteren.</p>

GBW-10	11	Wat is uw definitie van 'structureel sluitende begroting'? En welke bron gebruikt u hiervoor?	In artikel 189 van de Gemeentewet is opgenomen dat de begroting structureel en in evenwicht dient te zijn. De provincie ziet erop toe dat gemeenten een sluitende begroting hebben voor het komende jaar of een sluitende meerjarenraming uiterlijk in het laatste jaar. De provincie houdt toezicht op hoofdlijnen. Daarbij vormt de begroting de basis van het toezicht. Elk jaar beoordeelt het college van Gedeputeerde Staten (GS) of de begroting structureel sluitend is. Structureel sluitend houdt in dat de begroting structureel in evenwicht is: jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Daarnaast beoordeelt de provincie in hoeverre de raming (de schets van de begroting) realistisch is. Wanneer dit niet het geval is, beoordelen Gedeputeerde Staten of of zij verwachten dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren wel tot stand wordt gebracht. In de beoordeling kijkt de toezichthouder ook naar andere documenten, zoals de jaarrekening. De toezichthouder kan de begroting corrigeren wanneer die niet aan de uitgangspunten/principes voldoet.
GBW-11	22	Voor de omgevingstafel Westland is een incidenteel bedrag opgenomen voor 25 en 26. Waarom gebeurt dit voordat de Raad een evaluatie heeft ontvangen hierover?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
GBW-12	24	Hoe staat het ervoor met het Wooninvesteringsfonds? Waarvoor kunnen de gelden ingezet worden? Hoe lang duurt het voordat de Raad voorstellen hiervoor kan ontvangen? Waarom duurt dit zo lang?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
GBW-13	29	Masterplan Wonen? Budget van € 250.000 beschikbaar gesteld. Wat wordt hier bedoeld? Voor welk doel is budget beschikbaar gesteld? Graag even ons geheugen opfrissen.	Het "Masterplan Wonen" is de benaming die gehanteerd wordt voor de onttrekking aan de reserve van maatregel 14 en 15 uit het Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma. Dit plan heeft tot doel om een bijdrage aan de ontwikkeling van sociale en betaalbare woningbouw te leveren en de bijdrage voor het omvormen van middelduur naar betaalbaar. Dit doel staat nog steeds, en daarom is de benaming "Masterplan Wonen" nog steeds gehanteerd. De meerjarige onttrekking van dit bedrag aan de reserve Volkshuisvesting stopt in 2026.
GBW-14	31	"Er zijn meer initiatieven in verhouding tot de beschikbare middelen..." Graag toelichting hierop en welke oplossing is hiervoor?	Het betreft hier voornamelijk beschikbare capaciteit. Niet alleen bij de gemeente, maar ook bij marktpartijen. Zoals de tekst aangeeft vindt er een afweging plaats of het project haalbaar is en wat het bijdraagt aan de Westlandse woningmarkt. Ook wordt telkens bekeken hoeveel en welke inzet van de gemeente daadwerkelijk nodig is en of de marktpartij het volledig zelf kan uitvoeren.

GBW-15	33	OBWZ 150 en 200 huizen worden omgezet naar betaalbare huizen. In welke deelgebieden komen deze huizen?	(zie WV-14) De 150 en extra 200 betaalbare woningen zijn gepland in Monster-Noord.
GBW-16	34	U spreekt over stijgende rente. Is dit wellicht een tekst van een vorige programmabegroting? Ook als u op pagina 207 hierover iets tegenstrijdigs meldt, nl. de rente is vrij stabiel.	De ontwikkeling op de financiële markten is zodanig dat de rente redelijk stabiel is. De tekst op pagina 34 is achterhaald. De onzekerheid op de woningmarkt is er nog wel, omdat de vraag groter is dan het nieuw aanbod aan woningen.
GBW-17	35	Wanneer wordt de raad een voorstel mbt Nota Grondbeleid voor besluitvorming voorgelegd?	Het streven is om de nieuwe nota Grondbeleid en het omgevingsprogramma Kostenverhaal en Financiële bijdrage in de raad van april 2025 vast te laten stellen.
GBW-18	38	“We maken werk van campagnes met als thema’s Veilig naar school.” Graag toelichting hierop en waarom wordt er niet meer gewerkt met School op Seef?	Binnen de verkeersveiligheidsaanpak zetten we in op diverse thema’s, waaronder het thema Veilig naar school. Dit betekent dat we communicatieacties houden over dit thema om bijvoorbeeld veilig haal- en brenggedrag bij basisscholen onder de aandacht te brengen. Maar voeren we educatieprojecten uit, zoals verkeerslessen op scholen. School op SEEF is één van de educatieprogramma’s waar we nog steeds mee werken.
GBW-19	39	Is de voorbereiding voor het metropolitane fietspad naar Rotterdam nu echt af? Of krijgen we volgend jaar weer deze tekst in de programmabegroting? En waarom heeft u overleg met de gemeente Den Haag voor de fietsroute Naaldwijk-De Lier- Delft? De route loopt niet via Den Haag naar wij aannemen?	De voorbereiding voor de MFR Naaldwijk-Rotterdam is naar verwachting in de eerste helft van 2025 afgerond. Wat betreft de MFR Naaldwijk-De Lier-Delft loopt de route inderdaad niet via Den Haag. Het feit dat Den Haag hier in de tekst wordt genoemd is een fout.
GBW-20	40	Wanneer kan de raad de eerste voorstellen, actieplan dan wel een uitvoeringsplan mbt ‘robuust OV-netwerk’ verwachten?	Dit is voorzien in Q1 2025.

GBW-21	42	“We actualiseren parkeertellingen in de dorpen..” Wat gaan we daarmee doen als het parkeerbeleid ongewijzigd blijft?	Tellingen benutten we voor plantoetsing en, waar noodzakelijk, voor planvorming.
GBW-22	46	Missen wij hier de bedrijventerrein visie?	Ja. De bedrijventerreinvisie had dit jaar af moeten zijn, maar realiseren we later dan gepland. Om die reden is die per abuis niet meegenomen in de begroting voor volgend jaar en verder.
GBW-23	50	“Ontwerpen busstations voor HOV-oplossingen..” Wanneer is hier meer duidelijkheid over?	Voor de zomer 2025 zal het eerste ontwerp beschikbaar zijn. Hierover bent u in de recente informatiebijeenkomst over Flora geïnformeerd.
GBW-24	125	Rioolbeheer, wanneer komt hier een plan van aanpak voor?	Uiterlijk eerste kwartaal 2025 informeren wij u over het plan van aanpak voor het opstellen van het beleidsplan Riolering. Hierin wordt de hydraulische toekomstgericht watersysteemanalyseplan ook meegenomen.
GBW-25	128	“De inrichting en het gebruik van de milieustraten optimaliseren..” Plan van aanpak voor nu en status nieuwe milieustraat. Hier is toch krediet voor beschikbaar gesteld?	De centrale gemeentewerf en milieustraat staat op de PIP-lijst van het door de raad in december 2023 vastgestelde MIP. Het daarin opgenomen krediet van € 7,4 miljoen is nog niet door de raad gevoteerd.

GBW-26	154	Er zijn momenteel enkele proefprocedures tegen de belastingplicht van de openbare reclame aanhangig gemaakt bij de Hoge Raad. Wie heeft deze aangespannen en wat zijn de verwachtingen over de uitkomsten?	<p>Circa 6 gemeenten hebben destijds aangegeven dat ze willen procederen. Gemeenten, waarvan de inkomsten uit openbare reclame een rol spelen bij de Vpb, hebben eveneens bezwaar ingediend en aangegeven dat ze willen wachten op de proefprocedures dan wel het uiteindelijke oordeel van de Hoge Raad. Wij hebben dit ook gedaan. Dit voorkomt dat iedere gemeente over hetzelfde onderwerp gaat procederen. Voor zover bij ons bekend zijn de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Zeist, Nijmegen en Alpen aan de Rijn proefprocedures gestart.</p> <p>De verwachting is heel lastig te beoordelen. Voor wat betreft de gemeente Rotterdam: zij hebben te maken met hoge winsten uit de veiling van benzinestations en reclame. Bij het formuleren van het beleid over reclame hebben zij aangegeven dat sprake is van winststreven. Vooral nog heeft de advocaat-generaal bij Rotterdam een negatief oordeel gegeven. De kansen voor Rotterdam zijn voornamelijk niet goed. Bij twee andere gemeenten heeft de advocaat-generaal het advies aan de Hoge Raad gegeven om de zaken terug te verwijzen naar het gerechtshof. Het gerechtshof zal waarschijnlijk opnieuw naar het feitencomplex moeten kijken en een oordeel moeten geven. Tot slot hebben we sinds kort een uitspraak van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden die mogelijk wel gunstig is voor gemeenten. Ik schat wel in dat de Belastingdienst beroep in cassatie bij de Hoge Raad gaat instellen. Ik hoop uiteraard dat de lijn van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden wordt gevolgd, maar weet niet tot welk oordeel de Hoge Raad zal komen. Kortom, het gaat hier om nieuwe materie (gemeenten zijn immers nog niet zo lang Vpb-plichtig) en proefprocedures. We kunnen op dit moment dan ook geen zekerheid over de uitkomst geven.</p>
GBW-27	160	"Opstellen van het gemeentelijk AI beleid?" Hoe gaat dit proces eruit zien?	Het ontwerp voor het beleidsproces is nog in ontwikkeling
GBW-28	163	Welke kosten vallen onder de apparaatskosten?	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
GBW-29	180	Waarop is de jaarlijkse dotatie voor vervangingsinvesteringen riool gebaseerd?	<p>Dit is gebaseerd op het kostendekkingsplan dat is vastgelegd in het Beheerkader afvalwater, hemelwater en grondwater 2018-2022.</p> <p>In paragraaf 8.3.1 Doel kostendekkingsplan van het Beheerkader is opgenomen dat: Het doel van het kostendekkingsplan is om een onderbouwde prognose te maken van het verloop van de rioolheffing in de toekomst gebaseerd op de lasten zoals die in de vorige paragraaf zijn benoemd. De berekening is uitgevoerd over een periode van 50 jaar, zodat de totale kosten van het gehele stelsel inzichtelijk zijn gemaakt. Hoewel een zo goed mogelijke benadering wordt nagestreefd van het toekomstig verloop van uitgaven en inkomsten, blijft dit vooral het bepalen van de trend naar de toekomst.</p>

GroenLinks	Pagina	Vraag	Antwoord
GL-01	114	In de opsomming van projecten die komen uit het IHP staat: 'Renovatie/nieuwbouw Achtsprong De Lier', gaat dit over de locatie aan de Sportlaan (die recent verbouwd/uitgebreid is) of de voormalige locatie aan het Achterlaantje waar nu Taalschool Westland in zit?	Dit project is gericht op het toekomstbestendig huisvesten van De Achtsprong aan de Sportlaan. Het richt zich op het gebouwdeel dat nog niet gerenoveerd is (oudbouw) en mogelijke uitbreiding als blijkt dat de capaciteit onvoldoende is voor het (toekomstig) aantal leerlingen.
LPF	Pagina	Vraag	Antwoord
LPF-01	11	Personeel positionering en regelanalist omgevingswet. Wat houdt dit precies in? Wat gaat de regelanalist bv. doen wat intern niet beschikbaar is?	De nieuw gevormde functie binnen de Omgevingswet van Regelanalist (Zie D66-17) is momenteel incidenteel gedekt vanuit reserves Omgevingswet. Dit moet structureel vorm krijgen. Deze functie is een vereiste voor de omzetting van beleid- en juridische regels naar begrijpbare regels en digitalisering. Hierbij is zowel juridisch als technische (DSO) kennis vereist. Deze functie kennen we momenteel niet in onze organisatie.
LPF-02	12	Explosieve stijging van de kapitaalslasten bij de nieuwe ambities. Van 49 naar 4.077. Is dit met of zonder Flora?	Dit is exclusief de kapitaallasten van Flora.
LPF-03	22	Waarom verwacht men dat de kosten voor de Omgevingswet zo sterk zullen dalen de komende jaren terwijl er op dit moment juist wordt gesproken over de complexiteiten en toenemende kosten?	De komst van de Omgevingswet maakt dat gemeenten moeten werken aan de transitie naar één Omgevingsplan per 2032. Het vormgeven van een Omgevingswetgovernance, zodat de beleidscyclus vorm kan krijgen en het opzetten en realiseren van programma's en plannen, vraagt de eerste jaren investeringen door de grote onbekendheid. Ook zijn in het begin investeringen nodig in systemen en opleiden van personeel. Op termijn zijn deze investeringen niet meer nodig en zullen de voordelen van de komst Omgevingswet zichtbaar worden.
LPF-04	22	Is de omgevingstafel Westland hetzelfde als de initiatieventafel?	In de periode voor de Omgevingswet werd de naam Initiatieven Tafel Westland (ITW) gehanteerd om duidelijk het verschil aan te geven tussen een initiatief en een aanvraag. Met de komst en start van de Omgevingswet is dit aangepast naar OmgevingsTafel Westland (OTW) om deze link te leggen.

LPF-05	25	Wie gaat de woningen voor doelgroepen realiseren, maar belangrijker nog, wie gaat het financieren? Blijft tot op heden alleen maar papieren plannen. Sommige plannen lopen al 10 jaar en er wordt niets gerealiseerd.	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
LPF-06	29	Wat mag het kosten? worden de baten en lasten van de volkshuisvesting elke keer inclusief de huisvesting statushouders genoemd. Wat zijn de daadwerkelijke kosten exclusief de huisvesting van statushouders?	Dit is een ommissie in de tabel. Het programma heet Volkshuisvesting en de "inclusief statushouders" hebben we uit de titel en de tekst gehaald omdat de baten en lasten voor huisvesting statushouders niet op dit programma drukken.
LPF-07	29	Huisvesting statushouders. Wat zijn de meerkosten van de huisvesting tot op heden nu er geen doorstroming in Westland is? Over welke aantallen aan "zittenblijvers" hebben we het en wat is het verwachte aantal zittenblijvers voor het komende jaar?	Op 22 maart 2023 heeft uw raad besloten tot aankoop van het hotel Carlton Naaldwijk per 1 april 2023 als doorstroomlocatie voor statushouders, ontheemden uit Oekraïne en spoedzoekers. Het is om die reden noodzakelijk dat er passende huisvesting wordt gerealiseerd voor de doelgroep statushouders om de doorstroming te realiseren. Ervan uitgaande dat dit gedeeltelijk gaat lukken in 2025, moet er wel rekening gehouden worden met continu ca. 45 statushouders die langer dan een half jaar in het Carlton verblijven. Het Rijk dekt financieel via de Hotel en Accommodatie Regeling (HAR) het verblijf af voor een ongeveer een half jaar. Wanneer 45 statushouders niet doorstromen bedragen de meerkosten voor deze groep met in achtnaam van de huidige exploitatie ca. € 785.000. Deze meerkosten worden afgedekt door de reserve "Opvang vluchtelingen en statushouders". Voor 2024 is het gemiddelde niet 45 maar 55 overeenkomend met meerkosten ter grootte van € 959.000.
LPF-08	30	Bij het hoofdstuk wonen staat op de laatste pagina te lezen 'Op basis van het Masterplan wonen is een budget van € 250.000 vanuit de Reserve Volkshuisvesting voor 2024 en 2025 opgenomen. Voor de verdere jaren is hierin niet voorzien. Waarom is er voor 2026 t/m 2028 niets begroot, wat is daarvande reden?	Het "Masterplan Wonen" is de benaming die gehanteerd is de onttrekking aan de reserve van maatregel 14 en 15 uit het Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma. Dit plan heeft tot doel om een bijdrage aan de ontwikkeling van sociale en betaalbare woningbouw, en de bijdrage voor het omvormen van middelduur naar betaalbaar. De benaming "Masterplan Wonen" wordt nog steeds gehanteerd. De meerjarige onttrekking van dit bedrag aan de reserve Volkshuisvesting stopt in 2026.

LPF-09	31	Huizenbouw. Uitgangspunt is 100 huizen per jaar voor Westlandse starters in de periode 2022-2026. Hoeveel zijn er tot op heden gerealiseerd en wat is de huizenprijs voor deze categorie?	Sociale huur: in 2022 is er geen nieuwbouw gerealiseerd in de sociale huur. In 2023 zijn er 95 sociale huurwoningen opgeleverd. Hiervan zijn er 75 toegewezen aan starters. In 2024 zijn er 43 woningen sociale huur opgeleverd, waarvan 35 zijn toegewezen aan starters (tot 1-10-2024). Als het gaat om betaalbare koop (tot € 390.000) zijn er in 2022 84 woningen gerealiseerd, waarvan er 77 aan Westlandse starters zijn gegund. In 2023 zijn dit 80 woningen, waarvan 73 voor Westlandse starters en in 2024 (tot 1-10-2024) 65 woningen, waarvan er 62 gegund zijn aan Westlandse starters. Dit maakt dat in deze collegeperiode tot nu toe 110 nieuwbouw sociale huurwoningen zijn gerealiseerd en meer dan 210 nieuwbouw-koopwoningen voor Westlandse starters.
LPF-10	38 - 40	Hoe gaan wij het OV verbeteren en 'upgraden' naar hoogwaardig OV als er vanuit de overheid weinig middelen ter beschikking komen en de huidige dienstverleners de dienstregeling amper kunnen waarmaken?	Op dit moment lopen verschillende onderzoeken naar de mogelijkheden die we als gemeente hebben om het OV te verbeteren buiten de concessie om. De eerste resultaten hiervan presenteren we in Q1 2025. Daarnaast zorgen we via de MRDH voor een lobby richting het Rijk om de voorgestelde bezuinigingen op het OV terug te trekken. Tot slot zijn de OV-dienstverleners druk bezig met het terugbrengen van het tekort aan chauffeurs. Dit moet ervoor gaan zorgen dat de dienstregeling betrouwbaarder uitgevoerd kan worden.
LPF-11	40	Uit de tekst over haltevoorziening buslijn 34 op Honderland maken wij op dat deze buslijn permanent via Honderland blijft rijden. Klopt dit en is er al een tijdpad voor het opstellen van het verkeerscirculatieplan voor heel Westland? Hier wordt namelijk al twee jaar over gesproken.	Het klopt dat buslijn 34 vanaf 1 januari 2025 via Honderland blijft rijden. Het tijdspad voor het verkeerscirculatieplan voor heel Westland is momenteel nog niet bekend. Naar verwachting gaat hier in 2025 mee gestart worden. Gezien de omvang van deze opdracht is de opleverdatum nog lastig te voorspellen.
LPF-12	42	Parkeercentra. Wat wordt verstaan onder maatregelen voor regulering en vergunningen. Gaan wij betaald parkeren invoeren in de kernen en met vergunningen werken? Wat hebben tijdelijke verkeersmaatregelen te maken met de informatie over de huisvuilinzameling?	Op dit moment is geen beleidswijziging voorzien voor het parkeren in de centra. In de nieuwe richtlijn verkeersmaatregelen, die naar verwachting begin 2025 wordt vastgesteld, wordt een paragraaf opgenomen over de huisvuilinzameling in Westland. Dit met als doel om de huisvuilinzameling meer onder de aandacht te brengen bij projecten in de openbare ruimte waarbij o.a. wegen worden afgesloten. Dit draagt bij aan het maken van afspraken over de bereikbaarheid van inzamelmiddelen en het zorgen voor tijdelijke oplossingen rondom de huisvuilinzameling gedurende het project.

LPF-13	41	Bij het onderdeel "reguliere activiteiten" wordt gesproken over het plan van aanpak bij het ongelijkvloers maken van het kruispunt Lozerlaan / Erasmusweg en het aanpassen kruispunt Poeldijkseweg / Erasmusweg. In de eerste helft van 2025 is hierover de beraadslaging. Verderop wordt er ook gesproken over doorstroming kern Wateringen. Kan het tijdpad over deze zaken al bekend worden gemaakt? Wanneer komt er bv. meer duidelijkheid over de Ambachtsweg?	Begin volgend jaar bieden we een plan van aanpak voor Wateringen aan om de komende jaren de verkeersveiligheid, doorstroming en bereikbaarheid te borgen. Hierin worden maatregelen voor de genoemde locaties (Lozerlaan/Erasmusweg, Poeldijkseweg/Erasmusweg en Ambachtsweg) ook opgenomen.
LPF-14	48	Wat moeten wij ons voorstellen bij de aanpassing vergunningsregels zonnepanelen en warmtepompen particulieren?	De aanpassing van de vergunningsregels voor zonnepanelen en warmtepompen voor particulieren past binnen het bredere beleid van de Gemeente Westland om duurzame energieoplossingen te stimuleren. Het doel van deze aanpassingen is om het gebruik van zonnepanelen en warmtepompen zo eenvoudig mogelijk te maken binnen de geldende vergunningsprocedures. Dit houdt in dat eventuele belemmeringen in de regelgeving worden geïdentificeerd en, indien mogelijk, weggenomen, zodat particulieren deze systemen makkelijker kunnen plaatsen. Voorbeelden van dit beleid zijn: - bevorderen van laadpleinen, solar carports en zonnepanelen op waterbassins; - stimuleringsregelingen: voormalige subsidieverordening duurzaamheidsmaatregelen 2023, stimuleringsregeling Warmte Systeem Westland, verordening duurzaamheidsleningen voor maatschappelijke instellingen. - beleidsregels warmtepompen en airco units ter voorkoming van wildgroei en verduidelijking van regels omtrent plaatsing van airco- en warmtepomp units.
LPF-15	49	Voorbereiding Warmteprogramma 2026" als wettelijke taak genoemd. Inmiddels is echter de verplichting voor de warmtepompen al komen te vervallen. Waarom wordt hier dan door het college toch nog op voortgeborduurd?	Hoewel de verplichting om vanaf 2026 (hybride) warmtepompen te plaatsen bij vervanging van cv-ketels, is komen te vervallen, blijft de gemeente het beleid rond warmtepompen voortzetten. Dit om te voorkomen dat er wildgroei ontstaat en om regels omtrent de plaatsing te verduidelijken. Dit is noodzakelijk om te waarborgen dat de warmtepompen en airco-installaties op een verantwoorde manier worden geïnstalleerd zonder de leefomgeving te verstoren.

<p>LPF-16</p>	<p>68</p>	<p>De nieuwe streefdatum is 1 januari 2025. De verantwoordelijkheden gaan dan van de centrumgemeente Delft naar alle individuele gemeenten toe en vallen onder de uitvoering van de Wmo. Gemeente Westland wordt zelf verantwoordelijk voor Beschermd Wonen en waarschijnlijk in een latere fase ook voor de maatschappelijke opvang. Welke acties zijn er tot nu toe ondernomen om dit te kunnen uitvoeren?</p>	<p>Het rijk heeft de streefdatum weer verschoven naar 1 januari 2026. Uiterlijk eerste kwartaal 2025 komt er een plan van aanpak naar de Raad om de eerste stappen naar de decentralisatie vorm te geven.</p>
<p>LPF-17</p>	<p>70</p>	<p>We maken nieuwe afspraken met Patijnenburg om de doorontwikkeling naar toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf te ondersteunen. We streven ernaar om meer inwoners te begeleiden naar werk. Ook die inwoners die door een beperking extra begeleiding nodig hebben. Blijft er bij Patijnenburg ook ruimte over voor het bieden van een veilige werkplek voor hen die daar behoefte aan hebben?</p>	<p>Inwoners die door een arbeidsbeperking een lange afstand hebben tot de arbeidsmarkt wordt een beschutte werkplek geboden. Patijnenburg biedt deze beschutte werkplekken in onze gemeente.</p>

LPF-18	80	"We streven naar het toevoegen van een kunstmuseum aan het Westlands Museum". Is hier meer informatie over en hoe is de toekomst voor het Westlands Museum? We zien hiervoor geen bedrag opgenomen in de begroting?	De verwachting is dat in eind 2024 of begin 2025 een raadsvoorstel ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd. Op dit moment wordt door de Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland - in afstemming met ons college - de laatste hand gelegd aan de businesscase voor de vernieuwing en uitbreiding van het Westlands (Kunst)Museum. Dit in samenhang met het meerjarenbeleidsplan voor het museum dat door de stichting eveneens op korte termijn wordt afgerond. Het heeft wat langer geduurd dan verwacht daar nu de bezoekersaantallen - en daarmee de naar de toekomst te verwachten revenuen voor het museum - beschikbaar zijn van een tweetal kunsttentoonstellingen die de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden. In de raadsvergadering van 28 februari 2024 heeft uw raad bij amendement besloten een bedrag van €675.579 te oormerken bestemd voor een eenmalige financiële bijdrage aan de uitbreiding en vernieuwing van het Westlands Museum. Daarnaast heeft uw raad ons college van B&W verzocht om een verantwoorde besluitvorming door de gemeenteraad over het verstrekken van een eenmalige bijdrage groot € 675.579 aan stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland voor te bereiden. Ook heeft uw raad besloten een bestemmingsreserve "Uitbreiding en vernieuwing Westlands Museum" te vormen en hierin een bedrag te storten groot € 675.579. Deze bestemmingsreserve is aangelegd en toegelicht op pagina 286 van de begroting.
LPF-19	99	U wil de bereikbaarheid van handhavers vergroten. Betekent dit dat de handhavers ook na 20.00 uur werkzaam zijn? Betekent dit dat de handhavers ook na 20.00 uur werkzaam zijn?	Ja, de handhavers zijn ook na 20 uur werkzaam. Werktijden variëren van 7:30 uur tot 3:00 uur in verband met toezicht op horeca en evenementen.
LPF-20	113	Bij de invoering van de wet van school naar duurzaam werk wordt gesproken over het verhogen van de RMC leeftijd van 23 jaar naar 27 jaar. Is dit een landelijke aanpak of komt dit vanuit de gemeente?	De leeftijdsverhoging van 23 naar 27 wordt vastgesteld in de 'Wet van school naar duurzaam werk' en wordt dus een wettelijke vereiste.
LPF-21	117	Schoolverzuim. Waarop worden de externe ontwikkelingen en risico's gebaseerd? Groei inwonersaantal? toenemende kansengelijkheid? Leerachterstand (peuters) neemt toe?	Dit is een aantal geïdentificeerde landelijke ontwikkelingen en algemene trends. Deze hebben invloed op de doelstellingen en werkwijze. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het afnemen van kansengelijkheid, waarbij kinderen uit een lager sociaal economisch milieu vaker van huis uit te maken hebben met een minder rijke leeromgeving (minder toegang tot boeken, minder educatief speelgoed, minder taalstimulatie). Wanneer deze groep groter wordt, zal de aanpak van schoolverzuimproblematiek zich daartoe in de dagelijkse praktijk moeten verhouden. Een ander voorbeeld is het leraren tekort. Alhoewel beperkter dan in grootstedelijke omgevingen heeft ook Westland hiermee te maken. Het is voorstelbaar dat dit iets doet met de motivatie van jongeren om naar school te gaan. In de aanpak van verzuim en in de aanpak van VSV dienen we hiermee rekening te houden.

LPF-22	124	Verbeteren verkeersveiligheid. Goed streven maar in de praktijk zien we dat het soms jaren duurt, zie Maasdijk of Kasteelweg, voordat er tot actie wordt overgegaan. Waarom zit er zoveel tijd tussen signaleren en aanpakken van verkeersveiligheid?	In de praktijk is een locatie verkeersveiliger maken veel omvangrijker dan de uitvoering van de daadwerkelijke maatregel. Er is een ontwerp nodig, deze wordt afgestemd met de omgeving en als bijvoorbeeld een drempel wordt aangelegd of de snelheid terug wordt gebracht, brengen de nood- en hulpdienst een advies uit. Indien deze maatregel op een hoofdroute is, dan adviseren zij negatief en is er een collegebesluit nodig. Dit zijn een aantal praktische stappen die genomen worden om de situatie verkeersveiliger te maken.
LPF-23	128	Afvalinzameling. Rond 2022 was Westland redelijk op weg om te gaan voldoen aan de VANG-doelstellingen. Inmiddels zijn er veel wijzigingen geweest op de wijze van afvalinzameling. Waar staat Westland nu ten opzichte van de VANG-doelstelling en hoe ziet de ontwikkeling daaromtrent t/m 2028 er uit?	Er is alleen een wijziging doorgevoerd op manier van PBD inzamelen. De inzameling via de gele zakken is vervallen en er is gekozen voor nascheiding. Het landelijke programma VANG-HHA (HuisHoudelijk Afval) beslaat de periode van 2015-2025. De ambitie was om in Nederland in 2020 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner te realiseren. Dit landelijke doel is niet gehaald. Inmiddels is deze doelstelling aangepast naar 'beter scheiden van afval' en 'verbeteren van de kwaliteit van deelstromen'. Westland heeft in 2023 gemiddeld per inwoner 202 kg restafval ingezameld. De gemeente is met ingang van 2025 een langdurige samenwerking met HVC aangegaan. Hierbij is afgesproken om de wijze van afvalinzameling en -verwerking de komende jaren verder te optimaliseren en verduurzamen in lijn met de huidige VANG-ambities.
LPF-24	128	Inzameling van huishoudelijk afval optimaliseren door ondergrondse containers terwijl er net een brief is ontvangen dat de containers voor PMD-inzameling mogelijk gaan verdwijnen. Dan klopt de zin er onder toch niet dat er in het beleid niets gaat veranderen?	De beleidsdoelen zijn onveranderd. Het voornemen om te stoppen in de kernen met de inzameling van PBD in ondergrondse containers, is een optimalisering. Het draagt bij aan een efficiëntere inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. De vrijkomende locaties worden gebruikt voor het bijplaatsen van ondergrondse containers voor o.a. glas, textiel en papier. Per locatie/milieu-eiland wordt bekeken wat er nodig is.
LPF-25	129	Zijn de tarieven van de vier aula's, die in beheer zijn van gemeente Westland, gelijk getrokken?	In december 2023 heeft u de Verordening lijkbezorgingsrechten 2024 vastgesteld. In de tarieventabel behorend bij deze verordening (Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2024 Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)) staan in hoofdstuk 8 de tarieven opgenomen voor het gebruik van de aula. We hanteren één tarief voor het gebruik van de aula's in De Lier, Monster en 's-Gravenzande. Voor de aula in Maasdijk wordt een afwijkend tarief gerekend.

LPF-26	132	Prestatie-indicatoren omvang huishoudelijk restafval. Er staat een verplichte BBV-indicator en de gegevens vanaf 2020 ontbreken volledig. Waarom zijn deze verplichte gegevens niet beschikbaar? Men weet toch wat er wordt ingezameld en afgevoerd?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
LPF-27	142	Voor branding en positionering heeft u €800.000,- (gedekt door onttrekkingen uit reserves). Wat is de meerwaarde van deze branding, met andere woorden: brengt het wel wat op?	Voor 2025 en 2026 is respectievelijk € 500.000 en € 625.000 gereserveerd voor branding en positionering. In de kadernota 'Branding & Positionering', die in september door de raad is vastgesteld, is het belang van deze investeringen benadrukt. Deze budgetten zijn bedoeld om de merkpositie van Westland te versterken en vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van strategieën en activiteiten op het gebied van branding en positionering. De activiteiten die we voor deze budgetten in gedachten hebben, zijn in lijn met de zeven doelen uit de kadernota. Daarin zit een duidelijke samenhang met de werkzaamheden voor onze opgaven Economie, Communicatie, Flora Campus Westland en een aantal beleidsdomeinen. U wordt over de onderbouwing geïnformeerd voor de begrotingsbehandeling.
LPF-28	146	Stijgende woonlasten. Een paar keer wordt gemeld dat de stijgingen van de diversen posten onder het gemiddelde blijft maar de diversen grafieken laten zien dat wij al ruim boven de gemiddelde woonlasten zitten in Westland. Hoe is dat te rijmen met de uitspraken dat wij onder het gemiddelde zitten?	Volgens de COELO (Centrum van Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) staat de gemeente Westland voor het jaar 2024 van de 342 gemeenten op plaats 252 voor wat betreft gemeentelijke woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning.
LPF-29	186	U wil de tarieven voor begraven weer verhogen. De kosten van begraven zijn al exorbitant hoog. Nu gaan nog meer mensen kiezen voor cremieren. Wordt er dan ook al gedacht aan de bouw van een crematorium of andere alternatieven?	Ja, er wordt inderdaad gedacht aan nieuwe mogelijkheden. Er wordt een verkenning gedaan voor de toekomst van de gemeentelijke begraafplaatsen in Westland.

LPF-30	191	Hier wordt gemeld dat er uit de fraudeanalyse extra beheersmaatregelen moeten worden genomen. Dit geeft aan dat er dus fraudegevallen zijn bij de vier genoemde zaken. Welke fraudegevallen zijn er en op welk gebied hebben die plaatsgevonden? Wat zijn de gevolgen hiervan geweest? Zijn er procedures gestart om eventuele schade te claimen en wat zijn de actie om fraude te voorkomen?	Extra beheersmaatregelen wil niet zeggen dat er sprake is van fraude. De analyse laat zien dat ondanks de beheersmaatregelen die genomen zijn, de kans op fraude nog steeds aanwezig is. Er zijn bij de genoemde processen geen fraudegevallen bekend. De maatregelen zijn gericht op het vergroten van bewustwording en handelen naar de regels/afspraken en uitbreiden van de controle om eventuele fraude tijdig te detecteren en aan te pakken.
PVDA	Pagina	Vraag	Antwoord
PvdA-01	4	Welke ambities uit het collegewerkprogramma zijn de afgelopen twee jaar gerealiseerd en welke wil het college het komend jaar realiseren?	Antwoord op deze vraag blijkt uit de midterm-review van het CWP dat voor de begrotingsraad voor de raad beschikbaar is. Wat het college nog wil realiseren is een politieke vraag.
PvdA-02	4	Waar kunnen we in de Programmabegroting lezen hoe hoog op de agenda en met welke geldreservering WestlandTheater De Naald staat?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
PvdA-03	5	Hoe gaat het college samen met de gemeenteraad zich in haar laatste volledige jaar voor 100% inzetten voor Westland (buiten wat investeringen in de Floraontwikkeling, sportparken en scholen)?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
PvdA-04	6	Welke nieuw ontwikkelingen maken de reserve Ravijnjaren niet meer actueel nu de tekorten in 2026 en 2027 nog steeds in de meerjarenramingen staan?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

PvdA-05	6	Waarom wordt de reserve Ravijnjaren in 2025 gebruikt om het tekort af te dekken?	De reserve Ravijnjaren is gevormd door verwachte overschotten uit de jaren 2024 en 2025 omdat deze een positief begrotingssaldo lieten zien. Nieuwe ontwikkelingen/ambities leiden tot hogere kosten en dus is het noodzakelijk om de storting ongedaan te maken.
PvdA-06	8	Welke keuzes worden er gemaakt nu vanuit het Rijk minder middelen beschikbaar komen en het vervolg van deze pagina's alleen maar gaan over meer uitgaven voor nieuwe ambities (wat gaan we dan niet doen of waarop gaan we bezuinigen)?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
PvdA-07	8	Is het niet ongebruikelijk om te speculeren op een aanvullende rijksbijdrage voor de WMO waardoor in de Programmabegroting voor de jaren 2025, 2026 en 2027 geen rekening wordt gehouden met de voorzienbare kostenstijging in de WMO?	Bij het opstellen van de begroting 2025 was de toezegging van de extra rijksmiddelen reeds door het rijk gedaan. Alleen was deze nog niet verwerkt in een circulaire, waardoor het niet verwerkt kon worden in de begroting. De verwachting was dat de extra middelen de verwachte kostenstijging op kon vangen. Inmiddels zijn in de september circulaire de bedragen bekend geworden.
PvdA-08	8	Waarvoor raamt u een aanvullende kostenpost van 400.000 euro in 2028 voor de WMO?	De aanvullende post is om de verwachte kostenstijging voor vergrijzing op te kunnen vangen.
PvdA-09	9	Waarom worden de grootste investeringen (ambities) van het college (naast de Floracampus), hier niet verder toegelicht maar wordt daarvoor verwezen naar het hoofdstuk Investeringen op blz. 266 tm 270?	In het desbetreffende hoofdstuk zijn uitgebreide specificaties opgenomen. We proberen overbodige dubbelingen van teksten zoveel als mogelijk te voorkomen.

PvdA-10	9	Waarom zijn de kapitaalslasten van de investeringen in voornamelijk infrastructuur, sportparken en scholen niet inzichtelijk opgenomen waardoor de bedragen van de kapitaalslasten uit het staatje op blz. 8 onverklaarbaar blijven?	Op bladzijde 8 van de begroting is een financiële samenvatting weergegeven van de meerjarenbegroting. Om de structurele lasten per jaar inzichtelijk te maken, is het noodzakelijk om de kapitaallasten van de investeringen te berekenen. Vanaf bladzijde 266 wordt nader ingegaan op de investeringen. Overigens zijn deze investeringen ook eerder bij de kadernota 2024 toegelicht. In een aantal gevallen gaat het om reeds genomen separate raadsbesluiten.
PvdA-11	9	In deze alinea komt de term Branding en positionering ineens voor 'om Westland aantrekkelijk te houden voor derden'. Dit terwijl Branding en positionering niet wordt genoemd in alinea 1 en 3 die toch gaan over Representatie en Positionering (internationalisering?). Hierdoor lijken de 3 alinea's over hetzelfde programma te gaan. Kunt u het verschil tussen de 3 alinea's met hun activiteiten en kosten verduidelijken?	Het College kiest in de uitvoering van de voornoemde projecten ook voor zoveel mogelijk samenhang. De positionering van Westland en de projecten die daarvoor opgezet worden, raken in het geval van branding en positionering - volgens onze voorlopige invulling - ook leisure (toerisme, recreatie en sport), en glastuinbouw. Beiden zijn voor het dna van Westland relevante pijlers. Bij de Westland Agenda zien we richting het vervolg op de huidige Agenda veel meer een economische investering in innovatie voor ons. Het College hecht er dus ook aan juist transparant te zijn over welke projecten en budgetten er bij de ogenschijnlijk op elkaar lijkende activiteiten gemoeid zijn.
PvdA-12	9	Waarom wordt alleen de reguliere bijdrage aan de WOS van 250.000 per jaar hier als nieuwe ambitie benoemd en niet de herhuisvesting van de WOS die als ambitie verstoppt staat op blz. 270 met een investering van 1,5 miljoen?	Op deze plek is vooral ingezoomd op de toekomst op de activiteiten en bedrijfsvoering van de WOS. De gemeente is wel betrokken bij de herhuisvesting, maar dit is in eerste instantie een aangelegenheid van de WOS zelf. De gemeente is in overleg met de WOS en kijkt met hen naar diverse locaties.
PvdA-13	10	Waarom kost een gemeentelijke ombudsman 150.000 euro meer dan de huidige nationale ombudsman?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

PvdA-14	10	De verbetering van de dienstverlening aan de burger middels een digitaal volgsysteem lijkt geen alternatief voor het stopgezette 'Een-toegang'. Komt deze investering van 150.000 plus jaarlijks 85.000 euro bovenop de reeds begrote kosten van 'een-toegang'?	De op pagina 10 genoemde investering Kibioo t.b.v. verbeteren van de Dienstverlening (en de systemen die dat mogelijk maken) heeft inhoudelijk of budgettair niets te maken met "een-toegang" die bij de vaststelling van de programmabegroting 2024 is stopgezet.
PvdA-15	10	De motivering van de OZB-verhoging met 16% is dat de Westlanders kunnen rekenen op goede en persoonlijke hulp in de buurt. Kunt u nader toelichten wat u hiervoor gaat doen want Kibioo is slechts een digitale portal?	De OZB-stijging is om het geheel aan ambities (p.12) te dekken. Er is geen directe link met één specifiek beleidsterrein/onderwerp.
PvdA-16	11	Komen de incidentele tekorten bovenop de tekorten die al blijken uit het Resultaat begroting die hierboven staat, zodat komend jaar maar 231.000 positief is en het tekort over 2026 totaal 3.824.000 euro wordt ondanks 3,1 miljoen OZB verhoging?	De genoemde (en gedekte) tekorten behoeven niet te worden verrekend met de regel Resultaat begroting in de tabel erboven. Boven de tabel met Incidentele posten is de volgende toelichting opgenomen: 'De onderstaande posten zijn aangemerkt als incidenteel en worden als zodanig gedekt via een onttrekking uit de reserve. Deze posten zijn niet opgenomen in bovenstaande FMP, omdat het een incidenteel nadeel is en we een reëel structureel beeld presenteren. Dit incidentele nadeel wordt gedekt met incidentele middelen.'
PvdA-17	20	Wat kan de gemeenteraad doen met indicatoren waar geen cijfers bij vermeld staan?	Binnen de Omgevingswet/VTH vindt toetsing plaats op basis van wettelijke en lokale (beleids-)regels. In de Uitvoerings- en Handhavingstrategie 2022-2025 staat beschreven welke langetermijndoelen we nastreven en in het Uitvoeringsprogramma 2024 hoe we dit operationeel waarmaken. Prestaties en cijfers van indicatoren binnen het VTH domein worden jaarlijks ter informatie aangeboden aan de Raad en Provincie. Met het inrichten van de Beleidscyclus en doorontwikkeling Participatie kunnen we medio 2025/2026 ook de effectiviteit van beleid normeren, meten, beoordelen en bijstellen. U kunt bij de volgende begroting het college vragen om aandacht voor de cijfers bij deze indicatoren.
PvdA-18	22	Waarom staat bij 'Wat mag het kosten' niet wat het product Grondzaken kost en oplevert?	Dit is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

PvdA-19	24	Waar staat bij de activiteiten (wat willen, wat doen en wat kost het) de aanvullende huisvestingsoplossingen voor de statushouders?	Deze activiteit is niet expliciet opgenomen in de begroting. De gemeente zet zich wel in voor de huisvesting van statushouders. We voldoen aan de wettelijke taak voor hun huisvesting. Dit lukt gedeeltelijk, vooral waar het gaat om de plaatsvindt van gezinnen in eengezinswoningen. Echter voor de kleine huishoudens (één- en tweepersoons huishoudens) is de uitdaging groot. We zoeken naar oplossingen, waaronder in de tijdelijke woningen op de Flora campus.
PvdA-20	27	Waarom zien we de wachttijd voor woningen niet als prestatie-indicator terwijl het terugbrengen hiervan wel een doel is?	In de begroting zijn verplichte beleidsindicatoren opgenomen. Wachttijd voor een sociale huurwoning is niet een van die indicatoren. Wel wordt de wachttijd uiteraard gemonitord.
PvdA-21	29	Wat is het Masterplan Wonen, waarom staat dit niet bij de beleidsnota's, waarom stopt dit in 2026, kunnen we dit ontvangen?	Met het "Masterplan Wonen" is de benaming die gehanteerd wordt voor de onttrekking aan de reserve van maatregel 14 en 15 uit het Uitvoeringsprogramma 2019 van het Westlandprogramma. Dit masterplan heeft als doel om een bijdrage aan de ontwikkeling van sociale en betaalbare woningbouw, en bijvoorbeeld de bijdrage voor het omvormen van middelduur naar betaalbaar. Dit doel staat nog steeds, en daarom is de benaming "Masterplan Wonen" nog steeds gehanteerd. De meerjarige onttrekking van dit bedrag aan de reserve Volkshuisvesting stopt in 2026.
PvdA-22	30	Wat kan eraan gedaan worden om de productie van woningen van 600 naar de gewenste 800 te verhogen en welke van de doorlopende stroom van initiatieven moeten dan minder aandacht krijgen?	Dit hangt van vele factoren af. De gemeente ontwikkelt niet zelf woningen en is dus afhankelijk van de woningbouwproductie door ontwikkelaars. We faciliteren de woningbouwontwikkelingen zo goed en snel als mogelijk. Bezwaar- en beroepsprocedures, het uitblijven van uitvoerbaar Rijks- en provinciaal beleid zijn voorbeelden die tot vertraging kunnen leiden in de woningbouwproductie.
PvdA-23	58	De lasten en opbrengsten van de Energietransitie nemen drastisch af van 2.609.000 resp 1.175.000 euro in 2023 naar 847.000 en 0 euro in 2025. Uit de beschrijving van de activiteiten op blz. 47 tm 49 is die afname niet te verklaren. Waardoor komt deze afname terwijl de taken van de gemeente op het gebied van de energietransitie toenemen?	Per abuis is hierover geen toelichting opgenomen. Door wijziging van verwerking van de specifieke uitkeringen (SPUK's) van het rijk voor energietransitie is een vertekend beeld ontstaan. De 3 SPUK's voor energie hebben een bestedingstermijn voor meerdere jaren, en de voorschotten worden vooraf ontvangen. In 2023 ontving gemeente de eerste voorschotten. Bij de jaarafsluiting wordt het verschil tussen ontvangen voorschotten en de werkelijk gemaakte uitgaven overgeboekt naar de balans, en het restant werd overgeheveld naar 2024. Om een completer beeld te geven worden voortaan zowel de lasten als de baten van de SPUK's begroot en verantwoord. De uitvoering van de uitbreiding van de taken op terrein van energietransitie worden met inzet van de SPUK's gedekt. Dit gaat om de apparaatslasten en een groot deel van de materiele kosten voor energie gebouwde omgeving. Het is helaas niet toegestaan om de SPUK's energie in te zetten voor het doen van investeringen.

PvdA-24	61	Programma 5 is niet geheel voorzien van structurele maatregelen om de structurele bezuiniging van 2% te kunnen verwerken. Hoe wilt het college deze bezuiniging gaan invullen en mag een bezuiniging al worden opgenomen zonder plan?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
PvdA-25	67	Hoe gaan we de eenzaamheid beperken als door personeelstekort er niet meer tijd besteed kan worden aan de cliënten van de WMO?	We informeren onze zorgaanbieders over de actuele sociale kaart, die zich onder andere richt op eenzaamheid onder ouderen. Verder trainen we de huishoudelijk ondersteuners in het signaleren van eenzaamheid en waar zij in deze gevallen naartoe kunnen verwijzen. Bovendien hebben we meer dan de Wmo om eenzaamheid te bestrijden. Vitis heeft uitgebreide maatregelen genomen en we werken nauw samen met verenigingen en ketenpartners om dit probleem gezamenlijk aan te pakken.
PvdA-26	67	Hoe kan Hulpzoeker Westland, wat een website is, de laaggeletterde en digibete doelgroep nu toegang bieden tot belangrijke informatie die nu bij 60% van de doelgroep onbekend is?	Hulpzoeker Westland is één van de manieren waarop we de informatie laagdrempelig en toegankelijk willen aanbieden. Er wordt ingezet op eenvoudige taalgebruik zowel in tekst als beeldmateriaal. Daarnaast kunnen inwoners geholpen worden door de (Digi) Taalbalie van de Bibliotheek in Naaldwijk. Inwoners kunnen via de website van hulpzoeker Westland makkelijk en snel informatie krijgen en contact opnemen met de Taalbalie. Ook biedt de website mogelijkheden voor hulp bij formulieren, aanvragen indienen en brieven en wordt hulp geboden bij digitale vaardigheden. En, als de inwoner daar behoefte aan heeft, kan een persoonlijk gesprek worden aangevraagd. Inwoners met vragen op het gebied van welzijn, vrijwilligerswerk, wonen, zorg en financiën kunnen ook langskomen bij één van de acht Buurt Informatiepunten van Vitis. Daar worden zij persoonlijk geholpen door een goed opgeleide vrijwilliger.
PvdA-27	73	Bij de reguliere activiteiten t.a.v. inburgeraars wordt steeds gesproken van 'binnen een bepaalde tijd', wat wordt hieronder verstaan?	Een betere formulering is "de wettelijk bepaalde termijn".
PvdA-28	75	Wat betekent 'vluchtelingen in de GOO en POO' die leefgeld en onderwijs kunnen krijgen? Westland kent toch geen vluchtelingen maar statushouders en hoelang mag je die op leefgeld houden?	Vluchtelingen in de POO zijn Oekraïense ontheemden in de particuliere opvang en GOO zijn Oekraïense ontheemden in de gemeentelijke opvang. Zij hebben recht op leefgeld zolang zij onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) vallen en niet in hun eigen inkomsten kunnen voorzien. De RTB is verlengd t/m maart 2026.

PvdA-29	76	Hoe gaat de integrale benadering en werken volgens de bedoeling in zijn werk voor inwoners die slechts één keer het verhaal vertellen nu de één-toegang is afgeschaft?	Voor complexe zorgvragen geldt dat we zorgregie inzetten of de doorbraakmethode toepassen. Inwoners die geholpen worden door meerdere zorgprofessionals hoeven daarbij maar één keer hun verhaal te doen. Deze methode werkt goed. We onderzoeken of we deze breder kunnen inzetten. Een enkelvoudige zorgvraag is immers vaak een begin van een langer zorgproces (ouderdom is bijvoorbeeld progressief, er komen steeds meer zorgmedewerkers in beeld). Een breder gesprek aan het begin kan leiden tot snellere inzet van zorg en ondersteuning op een later moment en is een vorm van verbeterde dienstverlening.
PvdA-30	80	Moeten de uitbreiding van de wettelijke taken van de bibliotheek en de nieuwbouw van WestlandTheater De Naald niet onder Nieuwe Ontwikkelingen staan (met bijbehorend budget)?	De wettelijke taken in kader van de uitbreiding van de Zorgplicht worden al door de gemeente gesubsidieerd. Vanaf 2026 worden hiervoor in de algemene uitkering (AU) extra middelen beschikbaar gesteld. Momenteel wordt uitgezocht of en in welke mate opschalen van de activiteiten noodzakelijk gaat zijn. Het Rijk heeft voor de Zorgplicht nog geen minimum normwaarden benoemd. Voor nieuwbouw is een voorbereidingskrediet en een PM post opgenomen. Dit wordt nader gespecificeerd in het voorjaar 2025, op basis van het concept en invulling van het nieuwe theater. Ook is er een motie aangenomen en die voeren we uit.
VVD	Pagina	Vraag	Antwoord
VVD-01	7	Op welke wijze is de structurele toevoeging van 675 miljoen aan het gemeentefonds vanaf 2026 verwerkt in de meerjarenbegroting?	De structurele toevoeging is verwerkt als algemene dekkingsmiddel, jaarlijkse verhoging van € 3,5 mln.
VVD-02	7	Westland krijgt relatief minder middelen van het rijk voor de uitvoering van jeugdzorg omdat het aantal cliënten lager is dan gemiddeld in Nederland: dit betekent toch niet dat we ten opzichte van andere gemeenten meer zelf moeten betalen?	Gemeenten dekken de uitgaven van jeugdzorg uit de algemene uitkering. Bij de verdeling van de uitkering kijkt het rijk naar diverse parameters (aantal inwoners, oppervlakte etc.). Binnen de algemene uitkering (AU) krijgt Westland relatief minder middelen, omdat we relatief goed scoren op armoede- en inkomensparameters. Dit wil niet zeggen dat Westland hierdoor meer eigen middelen moet bijdragen. Omdat Westland relatief goed scoort op armoede- en inkomensparameters, maken ook minder jeugdigen gebruik van jeugdzorg en liggen de kosten in totaal lager.
VVD-03	8	Er wordt 150.000 gereserveerd voor een ombudsmanfunctie. Waarop is dit bedrag nu gebaseerd, gelet op het feit dat het een verschil maakt of je met een ombudscommissie gaat werken of met een reguliere invulling met personeel?	Er is verschil of er wordt gewerkt met een ombudsman of ombudscommissie. De kosten voor een ombudscommissie zijn niet nader onderzocht, aangezien het collegewerkprogramma uit gaat van een ombudsman. De invulling van de interne klachtenprocedure geschiedt door regulier personeel. Verdere duiding zal gegeven worden in de Raadsinformatie brief.

VVD-04	18	Kan het college uiteenzetten hoe de (maatschappelijke) prioritering wordt bepaald bij de inrichting van de ruimte en ondergrond in Westland?	We vallen hier terug op de uitspraken uit de Omgevingsvisie, zoals die is vastgesteld in 2020. Concrete verdeling van de ruimte is vastgelegd in het (tijdelijk) omgevingsplan van Westland. Daarnaast kijkt het college op dit moment naar hoe maatschappelijke voorzieningen in een vroegtijdig stadium in te passen in ruimtelijk plannen.
VVD-05	18	Het grondbeleid gaat onder meer over de keuze welke rol de gemeente wil innemen binnen gebiedsontwikkelingen en over het kostenverhaal bij projecten. In vergelijking met afgelopen jaren gaat de gemeente een actievere rol pakken: hoe gaat deze actievere rol er concreet uit zien en in wat voor situaties wordt deze actievere rol uiteindelijk toegepast?	In de nieuwe nota Grondbeleid wordt dit verder uitgewerkt. De nota moet nog worden vastgesteld. Het streven is om de nieuwe nota Grondbeleid en het omgevingsprogramma Kostenverhaal en Financiële bijdrage in de raad van april 2025 vast te laten stellen.
VVD-06	24	Daar waar het binnen onze mogelijkheid ligt, beïnvloeden we de betaalbaarheid van de woningen: gaat het hier om de betaalbaarheid van koop- en/of huurwoningen en kan het college concrete voorbeelden geven van deze mogelijkheden om woningen betaalbaar te houden?	Bijvoorbeeld door het afspreken van een anti-speculatiebeding, zelfbewoningsplicht voor nieuwbouwwoningen of het mogelijk maken dat jongeren een starterslening kunnen krijgen om (voor hen) een woning betaalbaarder te maken. Ook is het mogelijk om meerdere koperskortingen te stapelen.
VVD-07	25	Van welke factoren gaat het afhangen of in 2025 ook daadwerkelijk de eerste stappen gezet kunnen worden in een gemeentelijke actieve rol bij kortingsconstructies, zoals het wooninvesteringsfonds?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
VVD-08	31	Hoeveel koop- en huurwoningen (uitgesplitst per categorie) zijn er in 2023 daadwerkelijk bijgekomen ten op zichte van het aantal geplande woningen voor 2023?	Totaal zijn er 610 woningen in 2023 bijgekomen, geprognoseerd waren er circa 800. Circa 200 woningen zijn doorgeschoven naar 2024 en 2025.
VVD-09	31	Hoeveel woningen verwacht het college dat er in 2024 worden opgeleverd en liggen we daarbij op koers?	Circa 800 woningen – tot en met september zijn er 420 woningen opgeleverd. De ervaring leert dat er relatief veel woningen in het laatste kwartaal worden opgeleverd.

VVD-10	31	Bouw van gemiddeld ongeveer 800 woningen per jaar, waarvan er totaal 500 woningen in de periode 2022 t/m 2026 zijn bestemd voor Westlandse starters: kan het college aangeven hoeveel starterswoningen er van deze 500 al daadwerkelijk zijn gerealiseerd?	Sociale huur: in 2022 is er geen nieuwbouw gerealiseerd in de sociale huur. In 2023 zijn er 95 sociale huurwoningen opgeleverd. 75 zijn toegewezen aan starters. In 2024 zijn er 43 woningen sociale huur opgeleverd waarvan 35 zijn toegewezen aan starters (tot 1-10-2024). Als het gaat om betaalbare koop (tot 390.000, prijspeil 2024) zijn er in 2022 84 woningen gerealiseerd, waarvan 77 aan Westlandse starters gegund. In 2023 zijn dit er 80, 73 voor Westlandse starters en in 2024 (tot 1-10-2024) 65 waarvan er 62 aan Westlandse starters. Dit maakt dat in deze collegeperiode tot nu toe er 110 nieuwbouw sociale huurwoningen en meer dan 210 nieuwbouw-koopwoningen voor Westlandse starters zijn gerealiseerd.
VVD-11		In hoeverre neemt het college (vooruitlopend op mogelijke landelijke regelgeving) beleid op rondom fatbikes in het nieuwe fietsbeleid 2025?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
VVD-12	44	Om biodiversiteit in glastuinbouw te stimuleren wordt 'De Groene Opsteker' (prijs) geïntroduceerd. Gebeurt dit met andere partijen (of is dat aan de gemeente)?	Dit is aan de gemeente. We hebben de invulling reeds opgepakt en onderzoeken of we aan kunnen sluiten bij Westland Woont Duurzaam.
VVD-13	45	Met marktpartijen onderzoeken we de mogelijkheden om de middelen van de Westland Agenda IV namens de gemeente door een externe partij te laten investeren: welke (financiële) voordelen zitten er in uitbesteding van extern beleggen uitvoering Westland Agenda IV?	Afhankelijk van de externe partij zit deze vaak dicht op het veld. Ook beschikt deze vaak over meer kennis en expertise om juist in te schatten wat de juiste innovatieve bestemming is. Ook is er binnen de markt meer expertise over het doen van investeringen en de afhandeling daarvan. Uit het onderzoek zal blijken wat voor Westland de beste optie is.
VVD-14	45	Waaruit blijkt dat Westland onvoldoende scoort op "talent" voor ons vestigingsklimaat? Hoe gaat het college voorkomen dat na stevige investeringen het onderwijs de afgestudeerde talenten Westland niet verlaten, mede in het licht van woningtekorten en ruimtegebrek?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

VVD-15	46	Kan het college uiteenzetten wat wordt bedoeld met 'strijdig gebruik van huidige recreatieparken'? In hoeverre worden recreatiewoningen permanent bewoond en/of gebruikt voor de huisvesting van arbeidsmigranten? Kan het college aangeven om welke getallen het hier gaat?	Het is niet toegestaan om permanent te wonen op vakantieparken. Westland hanteert daarbij de grens van 2/3 van de 180 dagen. Het laatste bekende cijfer is dat van Q1 2024. Het gaat om 400 mensen die permanent op een vakantiepark wonen.
VVD-16	48	Kan het college toelichten wat de 'aanpassing vergunningsregels zonnepanelen en warmtepompen particulieren' inhoudt en hoe dit zich verhoudt tot de toenemende druk op het elektriciteitsnet?	Hoewel de verplichting om vanaf 2026 (hybride) warmtepompen te plaatsen bij vervanging van cv-ketels, is komen te vervallen, blijft de gemeente het beleid rond warmtepompen voortzetten. Dit om te voorkomen dat er wildgroei ontstaat en om regels omtrent de plaatsing te verduidelijken. Dit is noodzakelijk om te waarborgen dat de warmtepompen en airco-installaties op een verantwoorde manier worden geïnstalleerd zonder de leefomgeving te verstoren. Daarnaast houdt de gemeente rekening met de toenemende druk op het elektriciteitsnet, door deze duurzame bronnen binnen het totale energiesysteem van Westland en de regio in te passen. De gemeente adresseert actief de transitie naar duurzame warmte- en elektriciteitsbronnen en eventuele knelpunten.
VVD-17	64	Er wordt benoemd dat de gemeente zich met name focust op drie programmalijnen (Gezond leven, Inwoners in een kwetsbare situatie en ouderen) uit het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (RIGA). Waarom ligt er minder focus is op de programmalijnen Acute Zorg en Digitale transformatie?	<p>Bij de programmalijnen gezond leven, ouderen en inwoners in een kwetsbare situatie ligt een sterke verbinding met de sociale basis. Deze programmalijnen bevatten veel preventieve componenten waarbij wij als gemeente een regisserende of faciliterende rol hebben (bijvoorbeeld in de ketenaanpak Valpreventie en bij Kansrijke Start).</p> <p>De programmalijn acute zorg is meer gericht op het curatieve veld. Dit ligt met name bij de zorgorganisaties en het zorgkantoor.</p> <p>De programmalijn Digitale transformatie is ondersteunend aan de bovenstaande vier programmalijnen en faciliteert het realiseren van hun doelstellingen. Daar waar de digitale transformatie de (met name preventieve) thema's raakt waar we ons als gemeente mee bezig houden, haken we natuurlijk aan, maar bij deze programmalijn zijn we meer volgend dan leidend.</p>
VVD-18	66	Er wordt benoemd dat de gemeente een rol speelt bij het vinden van lokale huisvesting van consultatiebureaus. In 2025 moet in Poeldijk een nieuw consultatiebureau worden gerealiseerd. Hoe is de huisvesting van consultatiebureaus op dit moment in andere kernen geregeld?	De consultatiebureaus van JGZ zijn in zeven kernen gehuisvest: Poeldijk, Wateringen, Naaldwijk, Monster, Maasdijk, 's-Gravenzande en De Lier. Dat gebeurt op huurbasis en de locaties worden vaak gedeeld met andere organisaties zoals scholen, welzijnsinstellingen en culturele instellingen.

VVD-19	67	Er wordt gesproken over het doel om zorgpersoneel te trainen in het herkennen van eenzaamheid: wat is de voortgang van dit doel en zijn er mogelijkheden om dit bijvoorbeeld breder te trekken naar andere beroepsgroepen/geïnteresseerden?	De trainingen eenzaamheidsherkenning vragen om een voortdurende inspanning. In 2020 zijn bijvoorbeeld zorgprofessionals getraind op het herkennen van eenzaamheid. In het kader van het Programma Eén tegen Eenzaamheid, dat tot 2022 werd uitgevoerd door de gemeente, werden meerdere trainingen en informatiebijeenkomsten georganiseerd. Sinds 2022 heeft Vitis de opdracht om de eenzaamheid onder onze inwoners te bestrijden. Zij doet dit samen met verschillende (zorg)partners.
VVD-20	71	De minimaregelingen in 2025 worden nog meer onder de aandacht gebracht bij de kwetsbare inwoners van onze gemeente: welk effect verwacht het college dat dit heeft op de begroting?	Het exacte effect van extra inspanningen om minimaregelingen onder de aandacht te brengen bij kwetsbare inwoners, valt niet direct te voorspellen. We blijven inwoners proactief informeren.
VVD-21	74	Er wordt aangegeven dat inburgeraars zouden moeten deelnemen aan de arbeidsmarkt op een manier die past bij hun vermogen: wat wordt hier verstaan onder 'hun vermogen'?	Dit verwijst naar hun individuele mogelijkheden en beperkingen op basis van hun vaardigheden, ervaring en persoonlijke omstandigheden. Dit wordt vastgesteld via een brede intake onder de Wet Inburgering 2021. Hierbij brengen we de taalvaardigheden, opleiding, werkervaring en eventuele belemmeringen in kaart.
VVD-22	79	Er wordt benoemd dat de grotere bibliotheken in diverse kernen geschikt worden gemaakt tot een volwaardige openbare bibliotheek (met 5 maatschappelijke functies). In welke kernen bevinden deze 'grotere' bibliotheken zich?	De bibliotheken De Lier, Monster, s-Gravenzande, Wateringen, Poeldijk en Naaldwijk. Honselersdijk wordt in 2025 gebouwd.
VVD-23	80	Er wordt benoemd dat er nieuwe kunstwerken worden toegevoegd in de openbare ruimte. Op wat voor type kunstwerken wordt hierbij gedoeld (bijv. standbeelden/murals etc.) en op basis van welke eisen/wensen wordt bepaald of een nieuw kunstwerk wordt toegevoegd aan de openbare ruimte?	Er zijn nog geen concrete plannen voor nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte.

VVD-24	102	In de tabel is een significante daling zichtbaar in het aantal 'verwijzingen HALT', namelijk van 10 per 1000 inwoners in 2019 naar 6 per 1000 inwoners in 2023. Is bij het college bekend wat de redenen zijn voor deze dalende trend, zo ja, welke? Welke rol speelt de zwaarte van het strafbare feit en/of de aanwezigheid van politiecapaciteit in Westland in deze dalende trend?	Het college is niet bekend met de redenen van de dalende trend en de zwaarte van het strafbare feit. Wel ziet het college dat het aantal HALT-verwijzingen jaarlijks fluctueert.
VVD-25	102 t/m 104	Alle prestatie-indicatoren rondom veiligheid laten een dalende trend zien. Is Westland daadwerkelijk veiliger geworden of is er sprake van een dalende trend in aangiftebereidheid?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
VVD-26	128	Er wordt benoemd dat de inzameling van huishoudelijk afval verder wordt geoptimaliseerd door onder andere de uitbreiding en vervanging van ondergrondse containers. Heeft deze uitbreiding betrekking op het restafval of wordt hier gedoeld op de scheiding van afval (bijv. papier, kleding, glas etc.) en heeft deze uitbreiding bijv. gevolgen voor het groen wat vaak in de omgeving van deze containers ligt?	<p>De uitbreiding of vervanging heeft betrekking op alle afvalstromen en kan per locatie verschillen. Het gaat om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het vernieuwen van het huidige (verouderde) ondergrondse container areaal; - vervanging bestaande ondergrondse PBD inzamelcontainers door containers voor restafval, glas, papier, textiel etc. - het uitbreiden van milieu-eilanden; - het vervangen van cocons door ondergrondse containers. Vanaf 2025 is HVC hiervoor geheel verantwoordelijk. <p>De gemeente blijft verantwoordelijk voor de keuze van de plek voor een ondergrondse container. Hierbij vindt een afweging van belangen plaats. Hoewel het uitgangspunt is om plaatsing in het groen te voorkomen of tot een minimum te beperken, kan de uitbreiding van ondergrondse containers gevolgen hebben voor een groenvak of in een parkeerplaats. Dit geldt ook voor impact op de loopafstanden naar een container. De gemeente maakt bij de locatiekeuze een belangenafweging en inwoners kunnen erop reageren.</p>

VVD-27	160	Er wordt benoemd dat er een gemeentelijk AI-beleid wordt opgesteld en dat het landelijke register wordt aangevuld en geactualiseerd. Heeft de gemeente op dit moment reeds in beeld of er door de gemeente/ambtenaren al gebruik wordt gemaakt van AI in het dagelijkse werk? Voldoet de gemeente aan de op dit ogenblik geldende eisen in de Europese AI verordening?	Deze onderwerpen zullen worden beantwoord in het beleidsproces.
VVD-28		In de formatiegroei (per 1000 inwoners) tussen 2019 en 2023 is niet zichtbaar dat digitalisering leidt tot een daling in de gemeentelijke formatie. Er is juist een stijgende lijn te zien. Kan het college verklaren wat hier de reden van is? Waarom wel, waarom niet? Hoe verhoudt dit zich tot algemene aannames dat digitalisering juist tot een lagere werkdruk en minder personeel zou kunnen leiden?	Formatiegroei en -daling hebben niet direct verband met digitalisering maar is, o.a., afhankelijk van de hoeveelheid taken van de gemeente. Deze zijn in de afgelopen jaren toegenomen. Digitalisering op onderdelen kan leiden tot verbeteringen en optimaliseren van werkprocessen, en hierdoor formatiedaling bevorderen. Deze implementatie hiervan vraagt echter ook om bekwame medewerkers die over de juiste kennis en kunde beschikken om de implementatie van digitale werkprocessen te begeleiden en continue ontwikkeling van de ICT architectuur , software-innovaties en applicaties aan te pakken.
VVD-29	164	In Westland is een stevige stijging van “externe inhuur” zichtbaar. Van 14,9% in 2019 naar 22,3% in 2023, terwijl landelijk een “gelijkblijvende trend” zichtbaar is van zo'n 19% in de 100.000-plus gemeenten. Kan het college toelichten wat hier de verklaring voor is? (p. 164)	We blijven investeren in Westland, vanwege de krapte op de arbeidsmarkt kijken we daarbij ook naar externe inhuur als we een vacature niet kunnen vullen met vaste medewerkers. Hiermee werken we aan de groeiende aantal gemeentelijke taken ten opzichte van de krappe arbeidsmarkt en de achterblijvende verhouding van de gemeente Westland als het gaat om bezetting in fte per 1000 inwoners in vergelijking met andere 100.000+ gemeenten.
Westland Verstandig	Pagina	Vraag	Antwoord
WV-01		7 Wij kunnen geen aansluiting vinden tussen de tekst onder Jeugdhulp en “afschaffen opschalingskorting” en het staatje zoals dat bovenaan pagina 7 is gegeven. Kan dit nader uitgelegd worden?	Tekstueel wordt benoemd dat er structureel € 2,2 mln extra nodig is voor jeugdhulp. Dit bedrag vindt u terug in de tabel op pagina 7. De genoemde € 3 mln korting op jeugdhulp staat niet in de tabel op pagina 7. Deze was namelijk al in de begroting verwerkt. Op pagina 91 in de financiële tabel voor programma 5, bij de uitgaven voor jeugdhulp wordt vanaf 2026 het budget met € 3 mln lager. De afschalingskorting van € 3,5 miljoen is wel in de tabel te zien, de eenmalige nadeel in 2025 is verwerkt in de meicirculaire 2024.

WV-02	8	Op pagina 8 wordt aangegeven dat rekening gehouden is met het aspect van de inkomensafhankelijke bijdrage vanaf 2026. Niet inzichtelijk is gemaakt wat die effecten zullen gaan worden. Kan dat alsnog gebeuren. Waarom wordt er wel bijgeraamd in 2028?	Voor het afschaffen van het abonnementstarief heeft het Rijk de gemeente gekort. Deze korting is in de begroting verwerkt. Op pagina 91 in de financiële tabel voor programma 5 worden de uitgaven voor het product Wmo vanaf 2026 met ruim € 1 mln lager. De verlaging van de inkomsten uit de algemene uitkering wordt gedekt door hogere eigen bijdrage. Het verwerken van het verhogen van de eigen bijdrage zal in de begroting 2026 verwerkt worden. Dit zal neutraal verwerkt worden door met een zelfde bedrag ook de uitgaven weer te verhogen. Let wel naast het effect op de eigen bijdragen kan het afschaffen van het abonnementstarief ook effect hebben op het gebruik van de Wmo voorzieningen. Dit effect valt op dit moment niet in te schatten. De verhoging van de lasten in 2028 is bedoelt om de stijging van de uitgaven te dekken als gevolg van vergrijzing.
WV-03	9	Welke uitgaven zijn er nu in totaal voor de positionering Westland en de glastuinbouw en de representatie? Op pagina 9 wordt aangegeven dat naast de structurele subsidie van € 200.000,-- de WOS ook een bedrag van € 50.000,-- voor huisvesting gaat ontvangen. Verderop in de Begroting staat nog een bedrag van € 1.5 miljoen. Hoe moeten we dit zien. Met de Westland Agenda besteden we dus aan extra profilering en positionering in 2025 meer dan € 1 miljoen. Is dit enorme bedrag wel gerechtvaardigd en wordt het doel wat daarmee beoogd wordt, ook wel bereikt?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

WV-04	10	<p>Op pagina 10 wordt aangegeven: “Met een jaarlijkse verhoging van 4% per jaar voor het OZB-tarief voor woningen en niet-woningen ... kunnen we uitvoering gegeven aan de plannen die Westland sterk en aantrekkelijk houden...”. Welke alternatieven zijn er voor het draaien aan de belastingknop? Onze fractie heeft gewezen op eventueel een taakstelling op het gebied van de gemeentelijke organisatie die in 2025 oploopt tot bijna € 90 miljoen. Is het College bereid om mee te denken aan die taakstelling? € 1.5 miljoen taakstelling zou toch moeten!</p>	<p>Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.</p>
WV-05	11	<p>Gewezen wordt op een aantal incidentele posten voor Branding & Positionering, Personeel positionering, Impuls internationalisering, Regelanalist omgevingswet en Taskforce kaderrichtlijn water. Wat zijn de resultaten tot nog toe van de Taskforce en 2 hoe wordt gemeten (en krijgt de Raad die informatie) het effect van de andere genoemde posten?</p>	<p>Dit zijn veel verschillende onderdelen in één vraag. We zoomen per onderwerp in. De effecten van branding & positionering en internationalisering zijn soms direct en soms pas veel later zichtbaar. We hebben voor branding en positionering 7 doelen genoemd in de door u vastgestelde kadernota Branding & Positionering. Indien we die doelen halen, heeft de investering positief effect. Bij internationalisering is het net andersom. Omdat we de succesvolle clusterformule van de glastuinbouw en ons aandeel daarin willen kunnen bijbenen, zijn aanvullende investeringen nodig.</p> <p>De nieuw gevormde functie binnen de Omgevingswet van Regelanalist is momenteel incidenteel gedekt uit de reserves Omgevingswet (2024/25), dit zal structureel vorm moeten krijgen. Voor de omzetting van beleid- en juridische regels naar begrijpbare regels en digitalisering is deze functie een vereiste binnen de Omgevingswet.</p> <p>Voor de taskforce waterkwaliteit is naar aanleiding van een toezegging van wethouder Ferwerda 25 juni een evaluatie in de commissie geweest met de resultaten.</p>
WV-06	12	<p>Waarom wordt Ontwikkelingen WMO met PM-posten weergegeven en niet met bedragen?</p>	<p>Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 aan het gemeentefonds toegevoegd voor een aanvullende indexering voor demografie, zodat gemeenten hier rekening mee kunnen</p>

WV-07	17	Onze fractie wordt geregeld benaderd door inwoners / ondernemers die de Omgevingstafel van Westland niet als stimulerend ervaren en meer als een oponthoud zien dan als versoepeling of versnelling. Wat zijn de totale kosten van de Omgevingstafel in de Begroting? We kunnen die niet terugvinden.	In de begroting is 175K toegekend aan de OTW, dit tot en met 2026, conform Kadernota 2025. Deze incidentele kosten worden gedekt vanuit de reserves Omgevingswet.
WV-08	19	Welke kosten worden op dit moment gemaakt voor handhaving gebruik buitengebied? We kunnen die niet terugvinden in de Begroting.	Voor Handhaving buitengebied is een bedrag begroot van ongeveer 1 miljoen. Dit valt onder product VTH. Dit bestaat uit toezicht- en handavingsmedewerkers, administratieve ondersteuning en handavingsjuristen.
WV-09	26	Op pagina 26 wordt aangegeven dat in 2025 het College streeft naar verlening van een vergunning voor de uitbreiding van verpleeghuis De Kreek. Hoe ver staat het met die plannen en het zou toch mogelijk moeten zijn dat de gemeente direct na indiening van de aanvraag, mits deze compleet is, deze positief vergund.	We zijn in overleg met Pieter van Foreest over hun uitbreidingsplannen voor de Kreek. De architect van Pieter van Foreest is bezig met het maken van de plannen waarbij verschillende scenario's worden uitgewerkt. Zodra we een aangepast plan krijgen van Pieter van Foreest, kunnen we daarmee verder.
WV-10	27	Hoe staat het met de 150 tijdelijke woningen op het Flora Campus-terrein en wanneer worden deze vergund. Beschikt de gemeente inmiddels over de grond waar deze op gebouwd moeten worden?	De grond van Royal Flora Holland is nog niet verworven. Op dit moment worden nog de puntjes op de I gezet. De onderhandelingen tussen Arcade en MOOS bevinden zich in de afrondende fase. Het voornemen is de BOPA binnenkort aan te vragen. Op dit moment worden hiervoor onderzoeken verricht.
WV-11	25	Wanneer kunnen we de eerste resultaten zien van het Wooninvesteringsfonds?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.

WV-12	32	Waarom wordt niet op de Zuidgeestlaan ook geopteerd voor een deel verplaatsbare woningen? Het perceel is al eigendom van de gemeente Westland. De gemeente is nog vrij van verplichtingen en de buurtbewoners houden al rekening met woonbebouwing.	De locatie leent zich goed voor permanente woningen. Het gaat om een mix van sociale huurwoningen, koopwoningen en uitplaatskavels. Op 18 september 2024 heeft de gemeenteraad hiermee ingestemd en een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het verder uit te werken.
WV-13	32	Hoe zit het met de ontwikkeling Wateringen-Noord. Steeds wordt beloofd dat daar direct kan worden gestart, maar er gebeurt maar niets. Komen de 120 woon-zorg eenheden er op zeker?	Met alle ontwikkelende partijen is nog geen volledige overeenstemming bereikt ten aanzien van het stedenbouwkundig plan en de Grex. De komende maanden wordt er gewerkt aan een anterieure overeenkomst en kan de ruimtelijke procedure verder worden doorlopen. Na het aanbestedingsproces en bouwrijpmaken kan de start bouw op zijn vroegst eind 2026 plaatsvinden. De 120 "woon-zorg eenheden" zijn in het plan opgenomen.
WV-14	33	Wanneer worden de 150 betaalbare woningen en extra 200 betaalbare woningen gerealiseerd. Waarom worden die niet in tijd naar voren getrokken?	De 150 en extra 200 betaalbare woningen zijn gepland in Monster-Noord. Hiervoor dient eerst een planologische bouwtitel verkregen te worden. Gezien de vele discussies en nog te lopen procedures, kan dit niet op korte termijn. Realisatie vraagt nog zeker enkele jaren.
WV-15	33	Wanneer wordt de ecologische verbinding in de Waelpolder als onderdeel van de totale ecologische zone van Arendsduin tot de Staalduin aangelegd?	Een deel van de ecologische verbinding is al gerealiseerd bij de deelgebieden Dijkkerwaal en Rijnvaart. Het gedeelte ecozone Waelpolder en Waelpas, wordt na realisatie van de woningbouw aangelegd. Dit in verband met ruimte voor logistiek en opslag. Dit is circa 2027 conform huidige planning.
WV-16	36	Waarom zijn de baten lager dan 2024. Kan een lijst gegeven worden met de afnameprognoses door Westlandse Zoom van de Grondbank van de gemeente.	Het betreft een verschuiving van grondverkoop in de jaren. De grondbankverkoop aan OBWZ zijn voor 2024 in plaats van circa €28 miljoen €24,6 miljoen. Dit heeft te maken met de beschikbare liquiditeit bij OBWZ. In de SOK is afgesproken dat per jaar minimaal €5 miljoen wordt afgenomen. Voor de komende jaren t/m 2030 wordt een gemiddelde afname verwacht van €20 miljoen per jaar.

WV-17	38/39	<p>Het invoeren van camera's voor snelheidsovertredingen blijft een probleem in Westland. Zelfs op een druk kruispunt Burgemeester Elsenweg / Dijkweg geeft dat problemen met de Provincie. Kan hier extra op ingezet worden richting het Openbaar Ministerie en kan de gemeente wellicht zelf ook het initiatief nemen tot plaatsing. In ieder geval kan de gemeente smileys plaatsen, maar die zijn er niet genoeg. Wij begrepen recent dat smileys ook informatie geven over het rijgedrag. Kan het College zorgdragen dat er meer smileys in Westland worden geplaatst zodat we meer kunnen monitoren. Wat kosten die?</p>	<p>Provincie Zuid-Holland is wegbeheerder op deze locatie. Dit betekent dat de gemeente hier zelf geen flitspalen aan kan vragen of objecten in de wegberm mag plaatsen. In ons contact met de Provincie en de politie delen we regelmatig onze behoefte. Op dit moment heeft de gemeente 39 smileys. 16 smileys rouleren van locatie én kunnen wij uitlezen voor snelheidsgegevens. De overige staan op vaste locaties of zijn oudere versies die niet uit te lezen zijn. Met dit roulerend aantal hebben wij voldoende smileys om op nieuwe locaties in te zetten en snelheidsgegevens te achterhalen. Al zal er soms even gewacht moeten worden, omdat andere locaties eerder in de wachtrij staan. Eén smiley (aanschaf en laten plaatsen) is zo'n €4.500,- excl. BTW.</p>
WV-18		<p>- Er wordt veel geklaagd over slechte fietspaden in Westland. Er wordt een inhaalslag gemaakt doordat tegels vervangen worden door platen, maar niemand weet wanneer, wat en waar gaat plaatsvinden. Eerder vroeg onze fractie al om een overzicht van data waarop de nodige veranderingen zullen gaan plaatsvinden. Kan dat overzicht gegeven worden?</p>	<p>Met het opstellen van fietsbeleid is het de bedoeling een prioritering op te stellen in de aan te pakken fietspaden. Momenteel wordt jaarlijks op basis van de staat van onderhoud een plan gemaakt voor aan te pakken fietspaden. Hiervoor wordt subsidie aangevraagd bij de MRDH om de fietspaden in platen aan te kunnen leggen. Voor 2025-2026 staan de volgende fietspaden op de planning om aan te leggen in platen: Zwethlaan, Poelkade, Grote Achterweg, Galgeweg, Dijkweg, Heenweg en Wenpad.</p>

WV-19	44	<p>Hoe staat het met de Kas voor de Toekomst. Het College geeft aan dat er een werkplan is en financiering wordt aangetrokken. Het bedrijfsleven en ook het onderwijs zouden hiervoor grote interesse hebben. Hoe ver staat het daarmee?</p> <p>Op pagina 50 wordt de Kas voor de Toekomst en ook de haalbaarheidsstudie en het schetsontwerp vermeld zonder tijdsaanduiding.</p>	<p>Aan de Kas voor de Toekomst wordt gewerkt. Het werkplan gaat uit van opleveren business- en financieringsplan eind januari 2025. Interesse vanuit onderwijs en bedrijven blijkt uit betrokkenheid bij het project en aanmeldingen voor/deelname aan het pitchevent op 17 oktober.</p>
WV-20	44	<p>Welke financiële inbreng van Westland wordt geleverd voor de World Expo in Osaka. Het lijkt goed dat we als Raad dat vooraf goed weten, zulks teneinde verrassingen te voorkomen op het gebied van de financiën.</p>	<p>De raad wordt hierover apart geïnformeerd in Q1 van 2025. De bijdrage is namelijk afhankelijk van onze inbreng in het (concept-)programma en de bijdragen van derden.</p>
WV-21	45	<p>Onze fractie heeft al meerdere malen gevraagd om tekst en uitleg van de gelden die op basis van Westland Agenda III zijn besteed en ook de resultaten. Tot nog toe mochten we niets ontvangen. Voordat we Westland Agenda IV doen, zullen we toch eerst moeten weten hoe de andere agenda's zijn uitpakkt. Pagina 59: Onze fractie begrijpt niet de zin: "De afname in subsidies vanuit dit programma (Westland Agenda III) neemt geleidelijk af in 2025". Hoe zit dat en om welk bedrag gaat het dan?</p>	<p>De reactie op het verzoek om inlichtingen over de Westland Agenda III is in route gebracht. De Westland Agenda III zit in de afrondingsfase. Dat betekent dat het verstrekken van subsidies geleidelijk afneemt en - naar verwachting - eindigt in de loop van 2025.</p>

<p>WV-22</p>	<p>59</p>	<p>Welke posten op het economische beleid worden niet doorgezet in 2025? Wat gebeurt er met de post subsidielasten verplaatsing woningen en waarop is gebaseerd dat er minder verplaatste woningen in 2025 verwacht worden? Waarom zijn de lasten van Greenport Westland Holland met € 300.000,-- verhoogd?</p>	<p>We hadden in 2024 budget voor bijvoorbeeld de Tour de France Femmes. Voor dit evenement was het gealloceerde bedrag natuurlijk eenmalig. Volgend jaar ziet u dat bedrag niet terug op de balans en dus noemen we dat een 'post die niet wordt doorgezet'.</p> <p>De VORM-regeling wordt nog volop gebruikt. Het totaalbedrag neemt dan ook niet af. De tekst laat slechts zien dat we de uitgaven in 2025 lager inschatten dan we in 2022 voorzien hadden voor komend jaar.</p> <p>We geven niet meer aan de Greenport West-Holland uit. In 2022 is in het CWP afgesproken dat er in 2025 extra menskracht voor Economie in brede zin bij zou komen. De tekst waaraan u refereert, schetst die extra menskracht. Dat is dus geen nieuwe investering, maar het uitvoeren van een afspraak uit het CWP 2022 die vooruit kijkend beoogd was voor 2025.</p>
<p>WV-23</p>	<p>61</p>	<p>Het College geeft aan dat de 2% kostenbeheersing op Sociaal Domein verkregen wordt door extra te investeren in preventie en de verbinding tussen gezondheid, cultuur, sport en beweging te maken. Voorts wordt een nieuw Strategisch Beleidskader Sociaal Domein aangekondigd en zou een maatregelenpakket komen. Wanneer komt het nieuwe sociale beleidskader en wordt hier ook niet nader ingegaan op de afschaffing van het abonnementstarief en de invoering van de maatregelen die de uitgaven voor de Jeugdhulp ook moeten beperken.</p>	<p>Het nieuwe Strategisch Beleidskader Sociaal Domein wordt naar verwachting in het eerste kwartaal 2025 aan uw Raad ter besluitvorming voorgelegd. Hierin wordt de lijn van normalisering (het uitgangspunt voor diverse maatregelen) verder uitgewerkt. De nadere maatregelen binnen het jeugd domein passen ook binnen dit uitgangspunt van het nieuwe beleidskader. De verwachte afschaffing van het abonnementstarief loopt via het Rijk. Vanaf 2026 worden gemeenten hiervoor financieel gekort door het Rijk.</p>

WV-24	80	Als doelstelling wordt aangegeven het toevoegen nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte. Welke concrete plannen zijn er en wat Westland Verstandig betreft kunnen er ieder jaar twee beelden in de openbare ruimte geplaatst worden. Hoe ver staat het met het Kunstmuseum en wat is nodig om dat Kunstmuseum er te doen komen?	Er zijn nog geen concrete plannen voor nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte. Ten aanzien van het Westlands (Kunst)Museum is de verwachting dat eind 2024 of begin 2025 een raadsvoorstel ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd. Na besluitvorming kan de Stichting Streek- en tuinbouwhistorie Westland starten met de werkzaamheden om de uitbreiding en vernieuwing van het museum te realiseren. Op dit moment wordt door de stichting - in afstemming met ons college - de laatste hand gelegd aan de businesscase voor de vernieuwing en uitbreiding van het Westlands (Kunst)Museum. Dit in samenhang met het meerjarenbeleidsplan voor het museum dat door de stichting eveneens op korte termijn wordt afgerond. Het heeft wat langer geduurd dan verwacht daar nu de bezoekersaantallen - en daarmee de naar de toekomst te verwachten revenuen voor het museum - beschikbaar zijn van een tweetal kunsttentoonstellingen die de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden.
WV-25	119	Onderaan wordt aangegeven dat vanaf 2026 de lasten dalen door het wegvallen van een deel van de bijdrage aan WNT-web. Om de continuïteit te bevorderen lijkt het goed om bijtijds eventueel verlenging van bijdragen goed te regelen. Gaat dat gebeuren?	Het laatste jaar van de afspraken met WNT-web is 2025. Vandaar dat voor 2026 geen bedragen zijn opgenomen. WNT-web heeft als systeempartner een strategisch meerjarenplan aangeleverd. Op basis daarvan zijn wij in gesprek om te onderzoeken welke financiële ondersteuning WNT-web in de toekomst vanuit de gemeente Westland nodig heeft.
WV-26	120	Is het niet goed om de pot van de 25% ook voor wat betreft 2025 te verhogen omdat steeds meer verenigingen aanspraak maken op die middelen?	Dit is een politieke vraag. Wij geven u in overweging deze tijdens de begrotingsraad te stellen.
WV-27	121	Hoe staat het verder met de uitbreiding van de wijkmanagers zowel qua aantallen in de dorpen, maar ook wellicht voor wat betreft hun taakstelling en deze niet alleen te beperken tot de openbare ruimte, maar ook breder te trekken tot maatschappelijke vraagstukken, overlastsituaties etc.	Per 1-1-2025 is de formatie van 6 fte gevuld. In de kern is en blijft primair de openbare ruimte het aandachtsgebied, maar de wijkmanagers zijn en blijven wel aangehaakt bij bredere vraagstukken. Daar waar ze maatschappelijke zaken constateren (bijvoorbeeld vervuiling tuin, woning), beleggen zij dat intern bij de juiste collega's. Blijkt uit een gesprek in de infowagen in de wijk dat er problemen worden geconstateerd, dan lichten zij collega's van bij voorbeeld het sociaal domein in. Kortom: primair is hun taak beoogd m.b.t. openbare ruimte, maar ze voeren signaaltoezicht voor overige zaken.

WV-28	123	De uitvoering van het Actieplan Groen+Goud. Welke resultaten zijn tot nog toe op dat punt bereikt en kan dat inzichtelijk gemaakt worden.	In 2024 zijn binnen het actieprogramma Groen = Goud vijf educatieprojecten met scholen afgerond, er zijn drie schoolpleinen vergroend, twee Tiny Forrests gerealiseerd en zijn de voorbereidingen gestart voor onder andere de projecten Vergroenen Maasdijk, Voedselbos De Lier, vergroenen Amaryllispad Wateringen, Vergroenen deel van het centrum Wateringen, het plaatsen van bijenhôtels en vogelnestkasten en de pilot voor wijkaanpak zinloze verharding. Deze projecten lopen door in 2025. In het 1e kwartaal 2025 zal verder in de commissie Ruimte inhoudelijk op de projecten worden ingegaan.
WV-29	194	Aangegeven wordt dat door de Horti Campus de schuldquote op 130% komt te zitten en bij een stijgende rente komt de uitvoering van de programma's in gevaar. Wat gaat er met de schuldquote gebeuren als we ook nog scholen moeten gaan bouwen als voorziening en ook elders in onze dorpen nog de noodzakelijke investeringen moeten doen?	In de begroting 2025-2028 zijn alle investeringen verwerkt zoals in de kadernota opgenomen. Wanneer er tot nieuwe investeringen wordt besloten, die niet in de begroting zijn opgenomen en waarvoor financiering wordt aangetrokken, zal daarmee de schuldquote wijzigen. In welke mate dat dit gebeurt is afhankelijk van de hoogte en fasering van de nieuwe investeringen. Bij de kadernota 2025 wordt een integrale afweging gemaakt voor investeringen en daarbij worden de financiële effecten van de geüpdatet hoofdsommen en fasering van het vastgestelde MIP verwerkt. Hiermee wordt een nieuw beeld van de schuldquote gecreëerd.
WV-30	243	Welke bijdragen worden verwacht in 2025 in de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen. Er zijn toch vele plannen in Westland die gebiedsoverstijgende werkzaamheden en maatregelen met zich medebrengen. Waarom wordt niet meer gebruik gemaakt van die mogelijkheid?	Met ingang van de Omgevingswet zijn de regels met betrekking tot kostenverhaal gewijzigd. De afgesproken bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen op basis van contracten die zijn afgesloten voorafgaand aan de Omgevingswet worden toegevoegd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Op basis van de huidige prognose worden geen bijdragen meer verwacht van lopende contracten in 2025. Bij het voorstel voor het nieuwe grondbeleid worden ook voorstellen gedaan voor de aanpassing van kostenverhaal en financiële bijdrage.